మహాభారతము

ఆనుశాసనిక పర్వము

ప్రధమాశ్వాసము.

ధర్మరాజు భీష్మునితో ఇలా అన్నాడు. పితామహా!మీరు నాకు ఎన్నో ధర్మములు ఉపదేశించారు.కాని నా మనస్సుకు కొంచెంకూడా శాంతి కలగలేదు. పట్టుబట్టి ఎంతోమంది బంధువులను యుద్ధంలో చంపాను. నిన్ను అతి దారుణంగా శరతల్పగతుని చేయించాను. ఇంతచేసిన నాకు మనశ్శాంతి ఎలా కలుగుతుంది. పితామహా! నేను సుయోధనుని ఎన్నోవిధాలుగా బతిమాలాను. ఉన్న రాజ్యము చెరి సగం పంచుకొని పాలించుకుందాము అని. కాని సుయోధనుడు ససేమిరా వినలేదు. నేను మాత్రం ఏం చేసాను. పోనీలే చిన్నవాడు, అతనినే రాజ్యం అనుభవించనిద్దాం, అని అనుకున్నానా! లేదు. కోపంతో రగిలిపోయాను. పట్టుదలకు పోయి యుద్ధం చేసాను. ఫలితం--సర్వనాశనం అయింది. ఈ నాడు పశ్చాత్తాప పడి ఏం ప్రయోజనం. ఏడవడం తప్ప. ఇంత చేసిన నాకు మనశ్శాంతి ఎలా కలుగుతుంది పితామహా!" అని బాధపడ్డాడు ధర్మనందనుడు.

"నాయనా ధర్మరాజా! చింతించకుము. అంతా విధిలిఖితము. దానిని ఎవరూ తప్పించలేరు. మనం మానవులము. దేనికీ కర్తలం కాము. మన చేతిలో ఏమీ లేదు. దీనికి ఒక కథ చెబుతాను విను.

ఒక ఊరిలో గౌతమి అనే బ్రాహ్మణ వనిత ఉండేది. అమెకు ఒక కొడుకు ఉన్నాడు. ఒకరోజు ఆ కుర్రవాడిని ఒక పాము కరిచింది. అతడు చనిపోయాడు. చనిపోయిన కొడుకు కోసం ఆమె దుఃఖిస్తూ ఉంది. ఇంతలో ఒక బోయవాడు

ఆ కుర్రవాడిని కరిచిన పామును పట్టి తెచ్చాడు.

“అమ్మా ఇదిగో! నీ కొడుకును కరిచిన పాము. ఇది విషప్పురుగు. దీనిని ఏం చెయ్యమంటావో చెప్పు. తల పగులగొట్టి చంపమంటావా! లేక రెండుగా చీల్చి చంపమంటావా. నీవు ఎలా చెబితే అలా చంపుతాను!” అని కోపంతో అన్నాడు.

“అన్నా! ఈ పామును విడిచి పెట్టు.” అని ఆ బ్రాహ్మణ వనిత చెప్పింది.

“అది కాదమ్మా! ఇది నీ కొడుకు ప్రాణాలు తీసిందమ్మా!” అన్నాడు ఆ బోయవాడు.

“అన్నా! విధివశాత్తు నాకు ఈ ఆపద వచ్చింది. నా కొడుకు చనిపోయాడు. దానికి ఏడవడం, దానికి కారకులైన వారిని చంపడం అధములు చేసే పని. ధర్మపరులు, ఉత్తములు అలాంటి పని చెయ్యరు. జరిగిన ఆపదను వెంటనే మరిచిపోతారు. అన్నా! నీవు ఆ పామును చంపితే నా కొడుకు బతుకుతాడా! కాబట్టి ఈ పామును విడిచిపెట్టు.” అని చెప్పింది.

“అమ్మా! నీ మాటలు నా లాంటి వాడికి అర్థం కావు. చంపిన వాడిని చంపడమే నాకు తెలిసిన ధర్మం. కాబట్టి నేను ఈ పామును చంపుతాను.” అని అన్నాడు.

“అన్నా నీ పేరు అర్జునకుడు. అంటే తెల్లని వాడివి. స్వచ్ఛమైన వాడివి. అమాయకుడివి. నీ వంటివాడు ఇలా క్రూరంగా ప్రవర్తించవచ్చునా! అయినా నేను హింసకు ఎలా అంగీకరిస్తాను.” అని అన్నది.

“అమ్మా! నా మాటవిను. జనులను బాధించే జంతువులను చంపడం మానవధర్మము. దాని వలన పాపం రాదు.” అని అన్నాడు ఆ బోయవాడు.

“తాను బంధించిన వాడు తనకు శత్రువైనా, వాడిని చంపడం ధర్మవిరద్ధం కదా!” అన్నది ఆమె.

“అమ్మా! ఈ పామును చంపి ఈ పాము మిగిలిన జనములను కరిచి చంపకుండా చెయ్యడం ధర్మం కాదా! అమ్మా! వృత్రాసురుని దేవేంద్రుడు చంపలేదా! మహా శివుడు దక్షయజ్ఞం ధ్వంసం చెయ్యలేదా! అవన్నీ ధర్మములు అయినప్పుడు ఇది మాత్రం ఎందుకు ధర్మం కాదు? కాబట్టి ఈ పామును చంపడానికి అంగీకరించు.” అని పలికాడు ఆ బోయవాడు.

వీళ్ల సంభాషణ అంతా మౌనంగా వింటున్న ఆ పాము ఆ బోయవానితో ఇలా అన్నది.

“అన్నా! ఇందులో నా తప్పు ఏమీ లేదు. మృత్యుదేవత నన్ను ఆదేశించింది. నేను ఆ బాలుని కరిచాను. అతను చనిపోయాడు. నాకు ఆ కుర్రవాడి మీద కోపం కానీ ద్వేషం కానీ లేదు.” అని పలికింది ఆ పాము.

“ మరీ మంచిది. నీవు మృత్యుదేవత చేతిలో సాధనముగా ఉన్నావు. కాబట్టి నిన్ను చంపక తప్పదు.” అని అన్నాడు బోయవాడు.

“అయ్యా! కుమ్మరివాడు కుండ చెయ్యడానికి సారె (కుండలు చెయ్యడానికి ఉపయోగించే చక్రం) తిప్పుతాడు. విధి వశాత్తు కుండ పగిలితే, సారె తిప్పిన కుమ్మరిదా తప్పు. తిరిగిన సారెదా తప్పు. అయినా నాకు ఇతరులను చంపే

శక్తి ఎక్కడిది. నేను నరుల కంట పడితే నన్నే చంపేస్తారు కదా” అన్నది పాము.

“బాగా చెప్పావు సర్పమా! ఎవడైనా మరొకడి మీద బాణం వేస్తే, ఎదుటి వాడు, వేసిన వాడిది తప్పా, బాణం తప్పా అని ఆలోచిస్తూ ఊరుకుంటాడా! వేగంగా వస్తున్న ఆ బాణాన్ని మధ్యలోనే మరొక బాణంతో విరగ్గొడతాడు కదా! అది పాపం కాదు కదా! అయినా ఎవరో పంపించారని వచ్చి ఈ బాలుని కరిచి చంపుతావా! నిన్ను నరికినా పాపం లేదు. నిన్నే కాదు. మృత్యుదేవత చేతిలో సాధనాలైన మీ పాముల నన్నింటినీ చంపాలి.” అని అన్నాడు బోయవాడు.

ఆ మాటలకు పాము నవ్వి ఇలా అంది. “అన్నా! యజ్ఞములు యాగములు, యజమాని ఆజ్ఞ మేరకు పురోహితులు చేయిస్తారు. కాని యజ్ఞఫలితం యజమానికి చెందుతుంది. కాబట్టి ఈ బాలుని చంపిన పాపం మృత్యుదేవతది కానీ నాది కాదు.” అని అన్నది.

ఇంతలో మృత్యుదేవత అక్కడికి వచ్చింది. ఆ పామును చూచి “ఓ సర్పరాజమా! నీవు ఏ పాపమూ చెయ్యలేదు. నేను నీ కు చెప్పినట్టే యముడు నాకు చెప్పాడు. యముని ఆజ్ఞ నేను పాటించాను. నా ఆజ్ఞ నువ్వు పాటించావు. ఇందులో నీ తప్పు, నా తప్పు ఏముంది. మనం ఇద్దరం ఈ బాలుని చావుకు కారణం కాదు. పైగా సూర్యుడు, చంద్రుడు, అగ్ని, ఆకాశము, జలము, గాలి ఈ ప్రకృతి అన్నీ ఆ యముని చేతిలో ఉన్నాయి. ఆయనే ఇవన్నీ చేస్తున్నాడు. కాబట్టి ఇందులో నీ తప్పు ఏమీ లేదు. అలాగే యముడు చెప్పినట్టు చేసాను కాబట్టి ఇందులో నా తప్పూ లేదు.” అని పలికింది మృత్యుదేవత.

“అదికాదు. నువ్వు చెప్పినట్టు నేను చేస్తే అదేదో నా తప్పు అన్నట్టు నన్ను

చంపుతాను అంటున్నారు. అందుకే నీవు పంపావని చెప్పాను. అంతే. అయినా ఇది యముని తప్పా లేక నీ తప్పా అని చెప్పడానికి నేను ఎవరిని. నాకు అంత శక్తి ఎక్కడిది.” అని పలికింది పాము.

తరువాత బోయవాడిని చూచి “అన్నా! మృత్యుదేవత మాటలు విన్నావు కదా! కాని నువ్వు నాదే తప్పు అంటున్నావు. ఈ తప్పు నాకు అంటగట్టడం ధర్మమా! నన్ను విడిచి పెట్టు.” అంది దీనంగా పాము.

దానికి బోయవాడు నవ్వాడు. “నీవూ ఆ మృత్యువూ ఇద్దరూ పాపాత్ములు. మనుషుల ప్రాణాలు తీసేవాళ్లు. మీరు ఏం చెప్పినా నా మనసు మారదు. అలా అని నేను మీకు భయపడను.” అని అన్నాడు ఆ బోయవాడు.

ఇంతలో యమధర్మరాజు అక్కడకు వచ్చాడు. “మీకు కలిగిన ధర్మసందేహమును పోగొట్టడానికి వచ్చాను. అసలు విషయం ఏమిటంటే ఈ కుర్రాడి చావుకు నేను గానీ, ఈ మృత్యు దేవత గానీ, పాము గానీ కారణం కాదు. ఇతడు చేసుకున్న కర్మల ఫలితమే ఇతని మృత్యువుకు కారణము. ఎందుకంటే, ఒక మనిషికి వాడు చేసుకున్న కర్మల ఫలితంగానే పుట్టుక, చావు, సుఖము, దుఃఖము కలుగుతూ ఉంటాయి. వాటిని ఎవరూ తప్పించలేరు. కర్మఫలం అనుభవించకుండా తప్పించుకోడం ఆ పరమశివునికైనా సాధ్యంకాదు. ఇంక ఈ కుర్రవాడెంత. కాబట్టి ఈ బాలుని మరణం గురించి ఎవరి మీదా నిందలు వెయ్యకండి.” అని అన్నాడు యమధర్మరాజు.

తాను చెప్పిన మాటలే యమధర్మరాజు చెప్పడం విని ఆ బ్రాహ్మణ వనిత ఇలా అంది. “అన్నా! ఇది నా కర్మఫలం. నాకు పుత్రశోకం కలిగే రాత ఉంది. అందుకే అనుభవిస్తున్నాను. దీనికి ఎవరినీ నిందించి ప్రయోజనం లేదు. కాబట్టి

ఆ పామును వదిలిపెట్టు" అంది.

ఇందరి మాటలు విన్న కిరాతుడికి జ్ఞానోదయం అయింది. వాడు పామును విడిచిపెట్టాడు. కాబట్టి ధర్మనందనా! యుద్ధంలో నీ బంధువులు చనిపోవడానికి నీవు కారణం కాదు. వారి వారి కర్మఫలాలను బట్టి వారు మరణించారు. దానికి నీవు దుఃఖించడం వృధా!" అని చెప్పాడు భీష్ముడు.

"పితామహా! మానవుడు ఈ సంసార బంధాలలో ఉండి కూడా మృ త్యుభయమును పోగొట్టు కోగలడా! తెలియ చెయ్యండి." అని అడిగాడు.

"ధర్మనందనా! ధర్మం తప్పని వాడికి, ధర్మం పట్ల స్థిరమైన బుద్ధి కలవాడికి ఏదీ అసాధ్యం కాదు. ఈ సందర్భంలో నీకు ఒక కథ చెబుతాను విను.

పూర్వము మనువంశంలో దుర్యోధనుడు అనే రాజు ఉండేవాడు. అతనిని చూ చి నర్మదా నది మోహించింది. నర్మదా నది మానవ రూపం ధరించి అతనిని పెళ్లిచేసుకుంది. వారికి ఒక కుమార్తె కలిగింది. ఆమె చాలా అందంగా ఉంటుంది. తల్లిదండ్రులు ఆమెకు సుదర్శన అనే పేరుపెట్టి అల్లారు ముద్దుగా పెంచుకున్నారు. ఆమె తండ్రి నిత్యాగ్నిహోత్రుడు. అందుకని తనకు అగ్ని గృ హంలో అగ్నిహోత్రము ఏర్పాట్లు కూతురిని చూడమన్నాడు. ఆమె కూడా అగ్ని కార్యములో తండ్రి సాయం చేస్తూ ఉంది.

ప్రతిరోజూ తన దగ్గరే తిరుగుతున్న ఆమెను, ఆమె అందాన్ని చూచి అగ్నిదేవుడు ఆమె ప్రేమలో పడ్డాడు. ఒకరోజుఅగ్ని దేవుడు ఆమెతో ఇలా అన్నాడు. "ఓ లలనా! నిన్నూ, నీ అందాన్నీ చూచి నేను నీ మోహంలో పడ్డాను. నేను నిన్ను పెండ్లి చేసుకుంటాను." అని అన్నాడు.

దానికి ఆమె "దేవా! నేను కన్యను. అస్వంత్రను. నా వివాహ విషయం నా తల్లితండ్రులను అడగండి." అని చెప్పింది.

సరే అన్నాడు అగ్నిదేవుడు.

ఇంతలో దుర్యోధనుడు ఒక యాగం చేయ తలపెట్టాడు. ఆ యాగంలో బ్రాహ్మణులకు దానాలు ఇస్తున్నాడు. అప్పుడు అగ్నిదేవుడు కూడా బ్రాహ్మణ వేషంలో వచ్చి కూర్చున్నాడు. దుర్యోధనుడు దానం ఇవ్వబోగా "నాకు నీ కుమార్తెను దానంగా ఇవ్వు."అని అడిగాడు అగ్నిదేవుడు. దుర్యోధనుడు ఇలా అనుకున్నాడు. "అయ్యో! ఇదేమిటి. ఇతడు బ్రాహ్మణుడు. పైగా నిరుపేద. ఇతనికి నా కూతురిని ఎలా ఇవ్వను." అని చింతించాడు. "బ్రాహ్మణోత్తమా! నీకు నా కుమార్తెను దానంగా ఇవ్వలేను." అని చెప్పాడు.

అగ్నిదేవునికి కోపం వచ్చింది. యాగ సమయంలో తాను నిస్తేజు డయ్యాడు. (అంటే యాగ కుండంలోఅగ్ని వెలగలేదు. ఆరిపోయింది.) యాజ్ఞీకులు పురోహితులు ఎన్ని మంత్రాలు చదివినా అగ్నిని ఆవాహన చేసినా అగ్ని వెలగలేదు. ఇంతలో అగ్నిదేవుడు వచ్చి ఋత్విక్కులకు తన మనసులో కోరిక తెలియచేసాడు. వారు పోయి ఆ విషయం రాజుకు చెప్పారు.

"అయ్యో! అగ్ని దేవుడు ఈవిషయం నాతోనే చెప్పవచ్చుకదా!" అని అనుకున్నాడు. తన కుమార్తెను అగ్ని దేవునికి ఇచ్చి వైభవంగా పెళ్లిచేసాడు. తరువాత దుర్యోధనుడు యజ్ఞం పూర్తిచేసాడు.

అగ్నిదేవునికి, సుదర్శనకు ఒక కుమారుడు కలిగాడు. వాడి పేరు సుదర్శనుడు. అతడు కూడా సుగుణ సంపన్నుడు. ధర్మపరుడు.

సుదర్శనుడు పెద్దవాడై తాతగారి రాజ్యమునకు రాజై రాజ్యభారం వహించాడు. ధర్మంగా రాజ్యపాలన చేస్తున్నాడు. సుదర్శనునకు వివాహం అయింది. అతనికి ఒక కుమారుడు కలిగాడు. వాడి పేరు ఓఘవంతుడు. అతడికి ఓఘరథుడు అనే కొడుకు, ఓఘవతి అనే కుమార్తె జన్మించారు.

ఓఘవతి పెళ్లీడు కొచ్చింది. ఆమెకు తగిన వరుడి కోసం వెదుకు తున్నారు. కాని ఆమెను తాతగారైన సుదర్శనునకు ఇచ్చి పెళ్లి చేసారు. (ఈరోజుల్లో కూడా తాతా మనవరాళ్ల పెళ్లిళ్లు అక్కడక్కడా కొన్ని తెగలలో చూస్తుంటాము. ఆ రోజుల్లో ఆ ఆచారం ఉండి ఉంటుంది.)

సుదర్శనుడు ఓఘవతిని వివాహం చేసుకున్న తరువాత “నేను గృహస్థ ధర్మమును పాటిస్తూ మృత్యువును జయిస్తాను.” అని ప్రతిజ్ఞ చేసాడు. తరువాత అతడు కురుక్షేత్రమునకు పోయి అక్కడ ఒక పర్ణశాలలో భార్య ఓఘవతితో సహా గృహస్థాశ్రమము గడుపుతున్నాడు.

ఒకరోజు సుదర్శనుడు భార్య ఓఘవతితో ఇలా అన్నాడు. “భార్యామణీ! నాకు అతిధి పూజలు అంటే ఎంతో ఇష్టం. అందువలన నేను ఇంట్లో ఉన్నా లేకపోయిన నీవు మాత్రం మన ఇంటికి వచ్చిన అతిధులను తగురీతిగా సత్కరించాలి. ఎందుకంటే అతిధులు ఎవరి ఇంట్లో అయితే తమ కోర్కెలు తీర్చుకుంటారో, ఆ గృహస్థులు కృతార్థులవుతారు. మన ఇంటికి వచ్చిన అతిధి ఏ కోరిక కోరినా అతని కోరిక నీవు సంకోచించకుండా తీర్చాలి. పతి చెప్పిన మాటలు ఆచరించడం పతివ్రతల ధర్మం కదా!” అని అన్నాడు సుదర్శనుడు.

భర్త మాటలను అతని భార్య ఓఘవతి అంగీకరించింది. సుదర్శనుడు సమిధల కోసం అడవిలోకి వెళ్లాడు. ఇంతలో ఒక అతిధి పర్ణశాలకు వచ్చాడు.

ఓఘవతి అతనికి అతిధి స త్కారాలు చేసింది. కాని ఆ అతిథి ఆమెను కామ వాంఛతో చూచాడు.

“ ఓ లలనామణీ! నా మనసు నీ మీద మరులుగొని ఉన్నది. నా కామ వాంఛలు తీర్చవా! అయినా అతిథి కోర్కెలు తీర్చడం గృహస్థుల ధర్మం కదా. నీకు తెలియనిది ఏమున్నది. అయినా నీ భర్త నీకు చెప్పలేదా!” అని అన్నాడు.

“మహానుభావా! తమరు వేరే కోరిక ఏదైనా కోరండి. నేను తీరుస్తాను.” అని వినయంగా చెప్పింది.

“ఓ లతాంగీ! నాకు నీ పొందు తప్ప వేరే ఏమీ అక్కరలేదు.” అని అన్నాడు.

ఓఘవతికి తన భర్త మాటలు గుర్తుకు వచ్చాయి. భర్త మాట ప్రకారం అతని కామ కోరికలు తీరిస్తే తన శీలం పోతుంది. తీర్చక పోతే భర్త మాటను ఎదిరించినట్టవుతుంది. కొంచెం సేపు ఆలోచించి తుదకు భర్త మాట ప్రకారం అతిథి కోర్కె తీర్చాలని అనుకుంది. సిగ్గుపడుతూ తన అంగీకారం తెలిపింది.

ఆ బ్రాహ్మణ అతిథి ఓఘవతిని లోపలకు తీసుకు వెళ్లే సమయంలో ఆమె భర్త సుదర్శనుడు అక్కడకు వచ్చాడు. బయట నిలబడి తన భార్య ఓఘవతిని పిలిచాడు. ఆ సమయంలో అతిథి ఆమెను మాట్లాడవద్దని కట్టడి చేసాడు. ఆ బ్రాహ్మణ అతిథి శాపం పెడతాడన్న భయంతో ఓఘవతి భర్త పిలుస్తున్నా మాట్లాడలేదు. ఎంత పిలిచినా తన భార్య పలకనందుకు సుదర్శనుడు పర్ణశాల లోపలకు తొంగి చూచాడు. లోపల భార్య కనపడలేదు. భార్యను ప్రేమతో పిలిచాడు.

ఇంతలో ఆ వచ్చిన బ్రాహ్మణ అతిథి “ఓ యజమానీ! నీ భార్య నాకు ఆతిథ్యము ఇచ్చుచున్నది. నీకు గృహధర్మములు అతిథి సత్కారముల గురించి తెలియును కదా! కోపించకుము.” అని లోపల నుండి పలికాడు.

అప్పుడు సుదర్శనుడు లోపల నున్న అతిథితో “మహాభాగా! నీకు ఆతిథ్యము ఇచ్చుచున్నందు వలన నా జన్మ చరితార్థమైనది. ఏ ఇంట్లో అతిథి పూజ సక్రమంగా జరుగుతుందో ఆ ఇల్లు పవిత్రము అవుతుందని పెద్దలు అంటారు కదా. కాబట్టి అతిథి పూజ అయేంత వరకు నేను బయటనే ఉంటాను.” అని అన్నాడు సుదర్శనుడు. ఇంకా ఇలా అన్నాడు. “ఓ అతిథీ! నా మనస్సు, నా వాక్కు ఒకటే. దీనికి సాక్షులుగా ఈ భూమీ, అగ్ని, జలము, ఆకాశము, వాయువు, సూర్యుడు, చంద్రుడు ఉన్నారు.” అని అన్నాడు.

అప్పుడు ఆకాశవాణి “ఇతడు ధన్యుడు. ఎల్లరూ సంభావించ తగినవాడు.” అని పలికింది.

అప్పుడు లోపల ఉన్న అతిథి అద్భుతమైన తేజంతో సాక్షాత్కరించాడు. “సుదర్శనా! నేను ధర్మదేవతను. నీ చిత్తము ఎలాంటిదో తెలుసుకోడానికి వచ్చాను. అనఘా! నీవు నిశ్చలమైన వ్రతము కలవాడవు. నీవు ఎప్పుడు ధర్మం తప్పుతావో అప్పుడు నిన్ను చంపాలని మృత్యువు నీ వెంటనే పొంచి ఉంది. కాని నువ్వే మృత్యువును జయించావు. అంతకు ముందే నువ్వు నీలో ఉన్న కామ, క్రోధ, లోభ, మోహ,మద, మాత్సర్యములను, అహంకారమును జయించావు. నీ భార్యకూడా మహా పతివ్రత. నీవు ఈ శరీరంతోనే ఊర్ధ్వలోకములకు వెళ్లగలిగే అర్హత సంపాదించుకున్నావు. నీకు ఎప్పుడు ఈ శరీరంతో సహా ఊర్ధ్వలోకములకు వెళ్లవలెనని తలంపు పుడుతుందో అప్పుడు నీవు నీ భార్యసమేతంగా రావచ్చు.

నీవు చేసిన తపస్సులో సగ భాగం తపః ఫలము చేత నీ భార్య ఓఘవతి పుణ్యనదియై ఈ భూలోకంలో ప్రవహిస్తూ ఈ జనులను పావనం చేస్తుంది. మిగిలిన సగభాగం తపః ఫలంతో నీ సేవ చేసుకుంటూ ఉంటుంది. నేను అతిథిగా రావడం, నీ భార్యను కోరడం అన్నీ నీ కీర్తి అందరికీ తెలియ చెయ్యడానికి నేను కల్పించాను. అంతేగాని నీ భార్య శీలమునకు ఎలాంటి హానీ జరగలేదు. ఇది యదార్థము."   అని ధర్మదేవత పలికి అంతర్ధానం అయింది.

ఓ ధర్మనందనా! ఇదీ ఓఘవతీ నది కథ. ఈ కథా సారాంశం ఏమిటంటే గృహస్థునకు అతిథి పూజ కన్నా పరమ ధర్మము వేరొకటి లేదు." అని భీష్ముడు ధర్మరాజుకు చెప్పాడు.

"పితామహా! నాదొక సందేహం. బ్రాహ్మణులు కాక ఇతర జాతుల వారికి, వారు చేసే గుణ కర్మల వలన బ్రాహ్మణత్వము సిద్ధిస్తుందా!" అని అడిగాడు.

"ధర్మనందనా! బ్రాహ్మణత్వము పొందడం చాలా దుర్లభము. ఎన్నో జన్మలు ఎత్తితే గానీ ఉన్నతమైన బ్రాహ్మణత్వము సిద్ధించదు. ఈ విషయం గురించి నీకు ఒక ఇతిహాసము (జరిగిన కథ)చెబుతాను విను.

పూర్వము మతంగుడు అనే విప్రకుమారుడు ఉండేవాడు. తండ్రి అతనిని ఒక యజ్ఞానికి వెళ్లమన్నాడు. మతంగుడు ఆ యజ్ఞానికి వెళ్తున్నాడు. దారిలో ఆ విప్రకుమారుడు ఒక గాడిద పిల్లను కర్రతో గట్టిగా కొట్టాడు. ఆ గాడిద పిల్ల ఏడుస్తూ తన తల్లి దగ్గరకు పోయి జరిగిన సంగతి చెప్పింది. అప్పుడు ఆ గాడిద "అమ్మా! వీడు ఛండాలుడు, క్రూరుడు. అందుకనే అలా నిన్ను కొట్టాడు." అని పలికింది.

గాడిద భాష తెలిసిన ఆ విప్రకుమారుడు గాడిద మాటలు విన్నాడు.. " గాడిద మామూలుగా తిట్టలేదు. ఇందులో ఏదో అంతరార్థము ఉంది. లేకపోతే నన్ను ఛండాలుడు అని ఎందుకంటుంది!" అని అనుకున్నాడు.

వెంటనే ఆ విప్రకుమారుడు ఆ గాడిద దగ్గరకు పోయి తన జన్మ రహస్యము చెప్పమని అడిగాడు. "విప్రకుమారా! నీ తల్లి కామముతో ఒక క్షురకునితో సంగమించి నీకు జన్మనిచ్చింది. కనుక నీవు బ్రాహ్మణుడివి కావు." అని చెప్పింది. అతడికి యజ్ఞమునకు పోవుటకు మనస్కరించలేదు. వెనక్కుతిరిగి ఇంటికి వెళ్లాడు. జరిగిన విషయం తన తండ్రికి చెప్పాడు.

" తండ్రీ! నేను శూద్రునకు, బ్రాహ్మణ స్త్రీకి పుట్టాను. కాబట్టి నేను బ్రాహ్మణుడను కాను. ఆ గార్ధభము ఏదో శాపంతో అలా పుట్టి ఉంటుంది. లేకపోతే నా జన్మవృత్తాంతము దానికి ఎలా తెలుస్తుంది. తండ్రీ! నేను తపస్సు చేసి బ్రాహ్మణత్వము సంపాదిస్తాను." అని చెప్పి మతంగుడు తపస్సు చెయ్యడానికి అడవులకు వెళ్లిపోయాడు.

కొన్ని సంవత్సరములు ఘోర తపస్సు చేసాడు. ఇంద్రుడు ప్రత్యక్షం అయ్యాడు. "కుమారా! నీవు ఎందుకు తపస్సు చేస్తున్నావు. నీ కోరిక ఏమిటి!" అని అడిగాడు.

" మహేంద్రా! నాకు బ్రాహ్మణత్వము ప్రసాదించండి." అని అడిగాడు.

"కుమారా! బ్రాహ్మణత్వము మహత్తరమైనది. ఇతర జాతులవారికి అది సంక్రమించదు. కాబట్టి వేరే ఏదైనా వరం కోరుకో!" అని అన్నాడు.

“అయ్యా! నా కోరిక తీర్చడం మీ వల్ల కాదు కానీ, నేను నా తపస్సు కొనసాగిస్తాను. మీరు వెళ్లండి.” అని అన్నాడు. ఇంద్రుడు వెళ్లిపోయాడు. మతంగుడు తన తపస్సు కొనసాగించాడు. ఒంటికాలి మీద నూరేళ్లు తపస్సు చేసాడు. మరలా ఇంద్రుడు ప్రత్యక్షం అయ్యాడు.

“కుమారా! నీ పట్టు విడవకున్నావు కదా! శూద్రుడు తపస్సు చేస్తే చస్తాడు. జాగ్రత్త! నీకు ఈ తపస్సు తగదు.” అని బెదిరించాడు. ఇంకా ఇంద్రుడు ఇలా అన్నాడు. “అసలు బ్రాహ్మణత్వము ఎలా సిద్ధిస్తుందో తెలుసా నీకు! ఇప్పుడు నువ్వు చేసిన తపస్సు కన్నా పది రెట్లు తపస్సు చేస్తేగానీ ఒక ఛండాలుడు శూద్రుడు కాడు. దానికన్నా నూరురెట్లు తపస్సు చేస్తే గానీ ఒక శూద్రుడు వైశ్యుడు కాలేడు. దాని కన్నా వెయ్యి రెట్లు తపస్సు చేస్తే గానీ ఒక వైశ్యుడు క్షత్రియుడు కాలేడు. దాని కన్నా పదివేల రెట్లు తపస్సు చేస్తే గానీ ఒక క్షత్రియుడు దుర్మార్గుడైన బ్రాహ్మణుడు కాలేడు(అంటే కనీసం బ్రాహ్మణ జన్మ ఎత్తలేడుఅని భావన). దాని కన్నా లక్షరెట్లు తపస్సు చేస్తేగానీ ఒక దుర్మార్గు డైన బ్రాహ్మణుడు, ఇంద్రియములను, మనస్సును జయించి, సత్యము అహింసలను పాటించి, మాత్సర్యము విడిచిపెట్టి, ఒక సద్బ్రాహ్మణుడు అవుతాడు. అలాంటి సద్బ్రాహ్మణత్వమును ఊరికే నూరు సంవత్సరాలు తపస్సు చేస్తేనే వస్తుందా చెప్పు!

ఒక వేళ బ్రాహ్మణ జన్మ వచ్చినా దానిని నిలబెట్టుకోవడం కష్టం కదా! ఒక్కొక్క జీవుడు అనేక జన్మముల తరువాత బ్రాహ్మణుడిగా జన్మ ఎత్తుతాడు. కానీ, అతడు, దానిని నిలబెట్టుకోలేడు. ధన వాంఛ తోనూ, కామ వాంఛల తోనూ, విషయముల మీద ఆసక్తితోనూ, సదాచారములను వదిలిపెట్టి, చెడ్డవారై పోతారు. మరలా బ్రాహ్మణజన్మ రావడానికి ఎన్నో వేల ఏండ్లు పడుతుంది. అటువంటి మహత్తరమైన బ్రాహ్మణత్వమునకు నీవు ఎందుకు ఆశపడతావు. నీ

వినాశము కొని తెచ్చుకుంటావు. కాబట్టి ఈ తపస్సు చాలించి నీ కిష్టం వచ్చిన వరం కోరుకో ఇస్తాను.” అని అన్నాడు ఇంద్రుడు.

మాతంగుడు ఏమీ మాట్లాడలేదు. ఈ మొండి వాడితో ఎందుకని ఇంద్రుడు వెళ్లిపోయాడు. మాతంగుడు మరలా తపస్సు చెయ్యడం ప్రారంబించాడు. కాలి బొటన వేలి మీద నిలబడి శరీరం అస్థిపంజరం అయేంతవరకూ తపస్సు చేసాడు. అతని శరీరం అంతా శిధిలమయి పోగా అతను నేల మీద పడిపోబోతుండగా మరలా ఇంద్రుడు వచ్చి పట్టుకున్నాడు.

“ఏమిటయ్యా ఇది! నీకు ఇదివరకే చెప్పాను కదా! ఈ బ్రాహ్మణత్వము అనగా ఒక పెద్దపులి లాంటిది. నిన్నే మింగుతుంది. దానితో నీకు ఎందుకు చెప్పు! చక్కగా ఏవైనా వరాలు కోరుకో ఇస్తాను.” అని అన్నాడు.

మాతంగుడు సరే అన్నాడు. ఇంద్రుడు సంతోషించాడు. “నీవు చంద్ర దేవుడు అనే పేరుతో అందమైన స్త్రీల పూజలు అందుకుంటావు. నీ కామ పరమైన కోర్కెలు తీర్చుకుంటావు. నీకు ఇష్టం వచ్చిన రూపంలో ఆకాశంలో ఎగిరే పక్షి మాదిరి నీ ఇష్టం వచ్చినట్టు విచ్చలవిడిగా నీ కోరికలు తీర్చుకుంటావు.” అని వరాలు ప్రసాదించాడు ఇంద్రుడు.

ఆసమయంలో ధర్మరాజు కు ఒక సందేహం కలిగింది. “పితామ హా! ఇంద్రుడు చెప్పినట్టు బ్రాహ్మణత్వము పొందడం అంత దుర్లభము అయితే మరి క్షత్రియుడైన విశ్వామిత్రుడు బ్రాహ్మణుడు ఎలా అయ్యాడు. వివరించండి.” అని అడిగాడు.

“ధర్మనందనా! జాహ్నవీ దేవి (గంగా దేవి) కి తండ్రి అయిన జహ్నుడు అనేవాని వంశంలో గాధి అనే క్షత్రియుడు జన్మించాడు . ఆ గాధి కూతురు సత్యవతి. భృగు వంశంలో జన్మించిన ఋచీకుడు అనే ముని సత్యవతిని తనకు ఇచ్చి వివాహము చెయ్యమని గాధిని అడిగాడు. గాధి అందుకు ఇష్టపడలేదు. తన కూతురికి కట్నం కింద ఒక చెవి తెల్లగా ఉన్న వేయి గుర్రములను ఇస్తే తన కూతురు సత్యవతిని ఇస్తానని మెలిక పెట్టాడు. ఎలాగైనా అటువంటి గుర్రములను తెచ్చి ఇచ్చి సత్యవతిని వివాహం చేసుకుంటాను అని చెప్పి రోషంతో ఋచీకుడు వెళ్లాడు.

ఋచీకుడు వరుణుడి దగ్గరకు వెళ్లాడు. తనకు వేయి ఒక చెవి తెల్లగా ఉన్న గుర్రములను ఇమ్మని అడిగాడు. వరుణుడు ఇవ్వడానికి ఒప్పుకున్నాడు. “ఈ మాత్రందానికి నాదాకా రావాలా! నీవు కోరుకుంటే అలాంటి గుర్రాలు నీ ఎదుట నిలబడతాయి.” అని అన్నాడు వరుణుడు.

వెంటనే ఋచీకుడు గంగానది ఒడ్డుకు పోయి పద్మాసనం వేసుకొని కూర్చుని కళ్లు మూసుకొని తనకు వేయి ఒక చెవి తెల్లగా ఉన్న గుర్రములు కావాలి అని గాఢంగా కోరుకున్నాడు. ఆశ్చర్యంగా అప్పటికప్పుడు అలాంటి వేయి గుర్రాలు అతని కళ్లముందు నిలబడ్డాయి. అప్పటి నుండి ఆ ప్రదేశము అశ్వతీర్థము అని ప్రసిద్ధికెక్కింది. ఋచీకుడు ఆ గుర్రాలను తెచ్చి గాధికి ఇచ్చాడు. చేసేది లేక గాధి తన కూతురు సత్యవతిని ఋచీకునకు ఇచ్చి పెళ్లిచేసాడు.

ఋచీకుడు సత్యవతి గృహస్థాశ్రమం స్వీకరించారు. కాపురం చేస్తున్నారు. వారికి సంతానం కావాలని కోరిక కలిగింది. “సత్యవతీ! మనకు సంతానం కలగడానికి యజ్ఞములో ఇచ్చే చరువు (హవిస్సు) సంపాదిస్తాను.” అని

అన్నాడు ఋచీకుడు. ఇంతలో సత్యవతి తల్లి కూడా తనకూ సంతానం కావాలని, తనకూ ఒక చరువు కావాలని అల్లుడిని కోరింది. అదే ప్రకారము ఋచీకుడు రెండు చరువులు సంపాదించాడు. వాటిలో తన తపశ్శక్తిని నింపాడు. ఒక చరువులో ఉన్న యజ్ఞశేషము తింటే ఉజ్వలంగా ప్రకాశించే బ్రాహ్మణుడు పుడతాడు అనీ, మరొక చరువులో ఉన్న యజ్ఞశేషము భుజిస్తే రాజస భావము అధికంగా కల వాడు పుడతాడనీ చెప్పాడు.

రెండు చరువులను భార్యకు ఇచ్చి, వాటి ప్రభావముల గురించి చెప్పి, ఇలా అన్నాడు. “సత్యవతీ! ఇందులో రాజస ప్రధానము క్షాత్రప్రధానము అయిన చరువును నీ తల్లికి ఇవ్వు. సాత్త్విక ప్రధానము బ్రాహ్మణత్వము అధికంగా కలిగిన చరువు నీవు తీసుకో. తరువాత ఋతు కాలంలో నీవు మేడి చెట్టును, నీ తల్లి రావి చెట్టును కౌగలించుకోండి. మీకుసంతాన ప్రాప్తి కలుగుతుంది.” అని చెప్పాడు.

కాని విధి విధానము వేరుగా ఉంది. తల్లి కూతుళ్లు ఆ చరువులలోని యజ్ఞశేషము భుజించే వేళలో విధివశాత్తు ఆ చరువులు తారుమారయ్యాయి. అదే విధంగావారు కౌగలించుకున్న చెట్లు కూడా తారుమారు అయ్యాయి. తత్ఫలితంగా వారు ధరించిన గర్భాలు కూడా తారుమారయ్యాయి. ఇది తన దివ్యదృష్టి తో గ్రహించాడు ఋచీకుడు. తన భార్య సత్యవతితో ఇలా అన్నాడు.

“సత్యవతీ! మీ చరువులు, చెట్లు తారుమారయ్యాయి. తత్ఫలితంగా నీ గర్భంలో సద్బ్రాహ్మణుడి బదులు దుర్మార్గుడైన క్షత్రియుడు పెరుగుతున్నాడు.” అని చెప్పాడు. ఆ మాటలు విని సత్యవతి తల్లడిలిపోయింది. “నాధా! నీవు సద్బ్రాహ్మణుడవు. తపస్సంపన్నుడవు. నీకు పుట్టే కుమారుడు తన బ్రాహ్మణత్వము కోల్పోతే ఆ అపకీర్తి నీకు కాదా. కాబట్టి

నీ మహిమ చేత ఈ అవాంతరము నివారించు." అని వేడుకొంది. దానికి ఋచీకుడు సమ్మతించాడు. "ఈ ప్రభావము ఒక జన్మకాలము పొడిగిస్తాను. ఇప్పుడు నీకు ఒక సద్బ్రాహ్మణుడు పుడతాడు. అతని కుమారుడు మాత్రం క్షత్రియాంశతో జన్మిస్తాడు." అని వరం ఇచ్చాడు.

ఆ వరం మేరకు సత్యవతికి జమదగ్ని మహర్షి కుమారుడుగా జన్మించాడు. కాని అతని కుమారుడు పరశురాముడు క్షాత్ర ధర్మంతో జన్మించాడు. క్షత్రియవంశాన్ని నిర్మూలించాడు. సత్యవతి తల్లి అనగా గాధి భార్యకు విశ్వామిత్రుడు కుమారుడుగా జన్మించాడు. విశ్వామిత్రుడు రాజైకూడా అతనిలో బ్రాహ్మణత్వము స్ఫురించింది. అతడు తపస్సు చేసాడు. కాని పరశురాముడు బ్రాహ్మణుడిగా జన్మించినా క్షత్రియత్వము అతనిలో గాఢంగా నాటుకుంది." అని భీష్ముడు ధర్మరాజుకు వివరించాడు.

"పితామహా! ఈ సందర్భంగా నాకు మరొక కథ స్ఫురణకు వచ్చింది. పూర్వము వీతహవ్సుడు అనే క్షత్రియుడు బ్రాహ్మణత్వము పొందాడు అని విన్నాము. ఆ వివరము తెలియచెయ్యండి." అని అడిగాడు.

"ధర్మనందనా! మనువు పరంపరలో శర్యాతి వంశం ఒకటి. ఆ వంశంలో హైహయుడు అనే క్షత్రియుడు జన్మించాడు.అతడు వత్స దేశమునకు రాజు. హైహయునకు వీతహవ్యుడు అనే పేరుకూడా ఉంది. ఆ రాజుకు పది మంది భార్యలు. వారి ద్వారా ఆ రాజుకు నూరుమంది వీరులు, బలాఢ్యులు అయిన పుత్రులు కలిగారు. ఆ హైహయుని కుమారులు కాశీ రాజైన హర్యశ్వుని మీదికి యుద్ధానికి పోయి అతనిని ఓడించారు. అతని తరువాత అతని కుమారుడు సుదేవుడు రాజయ్యాడు. హైహయుని కుమారులు మరలా సుదేవుని మీదికి దండెత్తి అతనిని కూడా చంపారు. ఆ తరువాత సుదేవుని కుమారుడు

దివోదాసు రాజయ్యాడు. హైహయకుమారుడు మరలా దివోదాసును యుద్ధానికి పిలిచి అతనిని ఓడించారు. అయితే అతడు భయంతో పారిపోయి భరద్వాజమహర్షి ని శరణుజొచ్చాడు. తన తాత గారిని తన తండ్రిని హైహయులు చంపిన విషయము భరద్వాజునికి చెప్పాడు.

"భయపడకుము. నీకు ఒక పుత్రుని ప్రసాదిస్తాను. అతడు నీ శత్రువులను చంపుతాడు." అని అన్నాడు భరద్వాజుడు. భరద్వాజుడు దివోదాసు చేత పుత్రకామేష్ఠి యాగం చేయించాడు. ఆ యాగ ఫలంగా అతనికి ఒక పుత్రుడు కలిగాడు. అతడు 13 ఏళ్ల వయసు వాడయ్యాడు. వాడి పేరు ప్రత్యర్ధనుడు. భరద్వాజ మహర్షి అనుగ్రహంతో ప్రత్యర్ధనుడు వేదములు, ధనుర్వేదము అభ్యసించాడు. దివోదాసు అతనిని యువరాజుగా అభిషేకించాడు.

వెంటనే ప్రత్యర్ధనుడు, తండ్రి అనుమతి తీసుకొని, హైహయుని కుమారుల మీదికి దండెత్తి, వారి నందరినీ అవలీలగా హతమార్చాడు. తరువాత ప్రత్యర్ధనుడు హైహయుని మీదికి దూకాడు. హైహయుడు పారిపోయి భృగుమహర్షి శరణుజొచ్చాడు. భృగు మహర్షి హైహయుని ఆశ్రమం లోపల దాచి పెట్టాడు. అతనిని తరుముకుంటూ ప్రత్యర్ధనుడు కూడా భృగుమహర్షి ఆశ్రమానికి వచ్చాడు. భృగుమహర్షికి నమస్కరించాడు.

"నీవు ఇక్కడకు వచ్చిన పని ఏమి?" అని అడిగాడు భృగుమహర్షి. ప్రత్యర్ధనుడు భృగు మహర్షికి జరిగినది అంతా అనగా హైహయుని కుమారులు తన వంశం వారిని చంపడం గురించి చెప్పాడు. తాను ఇప్పుడు హైహయుని చంపడానికి వచ్చాను అని చెప్పాడు.

"ప్రత్యర్ధనా! ఇక్కడా రాజవంశము వారు ఎవరూ లేరు. ఇక్కడ ఉన్న

వారంతా బ్రాహ్మణులైన నా శిష్యులే.” అని అన్నాడు భృగువు.

ఆ మాటలు విని ప్రత్యర్ధనుడు నవ్వాడు. “మహర్షీ! నేను వచ్చిన పని నెరవేరినది. నేను కృతార్ధుడను అయ్యాను. హైహయుని క్షత్రియుడు కాదు అన్నారు. అతనిని క్షత్రియ కులం నుండి వెలి వేసారు. అదేనాకు కావలసినది. అయినా నీ పలుకులలో అసత్యం ఉండదు కదా. నా మీద కూడా కరుణ చూపండి.” అని భృగుమహర్షికి నమస్కరించి వెళ్లిపోయాడు ప్రత్యర్ధనుడు.

అప్పటి నుండి హైహయుడు బ్రాహ్మణత్వము స్వీకరించాడు. గొప్ప తపస్సు చేసాడు. కృత్సమదుడు అనే కుమారుని కన్నాడు. అతని వంశంలో సుతేజసుడు, వర్చసుడు, విహవ్యుడు, సత్యుడు,సంతుడు, శ్రవసుడు, దమసుడు, ప్రకాశుడు,వాగింద్రుడు,ప్రమతి,రురుడు,సముదుడు, శునకుడు,శౌనకుడు అనే బ్రాహ్మణులు జన్మించారు. ఈ ప్రకారం హైహయుడు అనే వీతహవ్యుడు ఒక బ్రాహ్మణ వంశమునకు కర్త అయ్యాడు.” అని చెప్పాడు భీష్ముడు.

“పితామహా! దైవము, పురుష ప్రయత్నము ఈ రెంటిలో ఏది గొప్పది. వివరించండి.” అని అడిగాడు.

“ ధర్మనందనా! పూర్వము ఇదే ప్రశ్నను వశిష్ఠుడు బ్రహ్మను అడిగాడు. అప్పుడు బ్రహ్మదేవుడు చెప్పిన విషయములు నీకు చెబుతాను విను.

క్షేత్రము, మానవ ప్రయత్నము, విత్తనము. వేరు వేరుగా ఉన్నాయి. ఇవి మూడు కలిస్తే గానీ ఒక మొక్క మొలకెత్తదు.

క్షేత్రములో అనగా భూమిలో విత్తనములు వేస్తే మొలకలు వస్తాయి. ఆ

విత్తనములు భూమిలో వెయ్యడానికి పురుష ప్రయత్నము కావాలి. కేవలము భూమి, విత్తనములు ఉన్నంత మాత్రాన మొలకలు రావు కదా. కాబట్టి పురుష ప్రయత్నము అవసరము. అన్నీ దైవమే చేస్తాడు అని ఊరికే కూర్చుంటే ఫలితం లేదు. కాబట్టి పురుష ప్రయత్నం అవసరం. పురుష ప్రయత్నం ఉంటేనే దైవ బలం కూడా తోడుగా ఉంటుంది.

ఇందులో ఇంకొక విషయం కూడా ఉంది. కేవలం పురుష ప్రయత్నం వల్ల ఫలితం దక్కదు. దానికి దైవ సహాయం కూడా తోడవ్వాలి. విత్తనం వెయ్యకుండా మొక్క రాదు కదా! మనం మేలు చేస్తే మనకు మేలు కలుగుతుంది. మనం కీడు చేస్తే మనకూ కీడు కలుగుతుంది. కాబట్టి మనం చేసే పనులు ఒకరికి మేలు చేసేవి గా ఉండాలి. అప్పుడు ఆ పనులకు దైవ బలం కూడా తోడవుతుంది.

ఉదాహరణకు నిప్పు రవ్వ చిన్నది అయినా బాగా గాలి వీస్తే అది పెద్దది అయి మంటగా మారుతుంది. అలాగే మనం చేసే మంచి పని చిన్నది అయినా దానికి ఎక్కువగా దైవబలం తోడవుతుంది. మనం నేతితో దీపం పెడతాము. కాని దీపంలో నెయ్యి తగ్గిపోతే దీపం కొడి గట్టి ఆరిపోతుంది. అలాగే మనం చేసే పనులలో పవిత్రత లోపిస్తే ఆ పనులకు దైవబలం తోడుగా ఉండదు. అవి సఫలం కావు. పరశురాముడు, భృగువు, బలిచక్రవర్తి గొప్పవాళ్లే. కానీ, వారు చేసే పనులలో పవిత్రత లోపించింది. అందుకే వారికి దైవము సానుకూలంగా లేదు. కాబట్టి మనం చేసే కర్మలకు దైవానుకూలము ముఖ్యము.

ఏ పని చేయడాని కైనా పురుష ప్రయత్నము, దైవ బలము ముఖ్యము. రెండూ సమానమే. ఎక్కువ తక్కువలు లేవు." అని భీష్ముడు ధర్మరాజుతో చెప్పాడు.

“పితామహా! మంచి పనులు చెయ్యాలి అన్నారు కదా. మరి ఆ మంచి పనులకు ఎలాంటి ఫలితం కలుగుతుంది.” అని అడిగాడు.

“ధర్మనందనా! ఒక్కొక్క పనికి ప్రత్యేకమైన ఫలితాలు కలుగుతాయి. ఆకలితో ఉన్న బాటసారికి అన్నం పెడితే వచ్చే ఫలం అంతా ఇంతా అని చెప్పనలవి కాదు. అలాగే రోజూ అగ్నిని ఉపాసించి నందువలన మనం చేసే పనులన్నీ చక్కని ఫలితాలను ఇస్తాయి. మనం మంచి వస్తువులు ఇతరులకు దానంగా ఇస్తే, మనకు అవసరమయినప్పుడు ఆ వస్తువులు అయాచితంగా మనకు లభిస్తాయి. మనం మౌనం పాటిస్తే మన జ్ఞానము వృద్ధి చెందుతుంది. తపస్సుకు అధిక భోగములు చేకూరుతాయి. అహింసా వ్రతము ఆచరిస్తే రూపము, బలము, ఐశ్వర్యము చేకూరుతాయి. ఉపవాసం చేస్తే మనస్సు నిర్మలంగా ఉంటుంది. కేవలం ఫలములు, నీరూ త్రాగి జీవిస్తే అతనికి రాజ్యప్రాప్తి కలుగుతుంది. వేదము చదివితే సుఖాలు కలుగుతాయి. వేదార్థమును గ్రహిస్తే పరలోకంలో సుఖం అనుభవించవచ్చు. ఇంక సత్యవ్రతము పాటిస్తే మోక్షప్రాప్తి కలుగుతుంది.

ధర్మ నందనా! మంచి పనులు చేస్తే మంచి ఫలితములు, చెడు పనులు చేస్తే చెడ్డ ఫలితములు ఇస్తాయి. ఏ విత్తనం వేస్తే అదే చెట్టు మొలుస్తుంది కదా! మానవుడికి ముసలి తనం వచ్చి వెంట్రుకలు ఊడినా, పళ్లు ఊడిపోయినా, చెవులు వినపడకున్నా, కళ్లు కనపడకున్నా, అతని మనసులోని కోరికలు మాత్రం చావవు. ప్రాణాలు పోయినా కోరికలు మాత్రం మనిషిని విడిచిపెట్టవు. ఇది మామూలు మనుష్యులకే కాదు, బాగా చదువుకున్న పండితులు కూడా ఈ కోరికలకు బానిసలే. ఈ కోరికలు విడిచి పెడదామన్న ఆలోచన కూడా మనసులోకి ప్రవేశించనివ్వరు. బయట ప్రపంచంలో విహరించే వాళ్లకు పుణ్య

కర్మలు సుఖాన్ని, పాప కర్మలు దుఃఖాన్ని కలుగ జేస్తాయి. కాని బయట ప్రపంచం మీద ఆసక్తి లేని వారికి వారు చేసే పనులు ఏ ఫలితాలను ఇవ్వవు." అని భీష్ముడు ధర్మరాజుతో చెప్పాడు.

"పితామహా! నాకు ఒక చిన్న సందేహము. తమ తమ యజమానుల ఎడల, అతని దయాదాక్షిణ్యముల మీద బతికే సేవకుడు, ఎలా నడుచుకోవాలి తెలియచెయ్యండి." అని అడిగాడు.

"ధర్మనందనా! కాశీ పట్టణంలో ఒక వేటగా డు ఉన్నాడు. వాడు ఒకరోజు అడవిలోకి వేటకు వెళ్లాడు. వాడు ఒక లేడిని చూచాడు. తన వద్దనున్న విషము పూసిన బాణమును ఆ లేడి మీద వేసాడు. కాని ఆ బాణము గురి తప్పి ఒక చెట్టును తాకింది. ఆ చెట్టు నిండి పూలు పండ్లు విరగ కాసి ఉన్నాయి. ఆ బాణము విషపూరితమైనందున, ఆ చెట్టు నిలువునా మాడిపోయింది. ఆ చెట్టు మీద ఒక చిలుక నివసిస్తూ ఉంది. ఆ చెట్టు మాడి పోయినా, ఇన్నాళ్లూ ఆ చెట్టు తనకు నివాసం ఇచ్చింది కాబట్టి ఆ చిలుక ఆ మాడిపోయిన చెట్టును విడిచి పెట్టకుండా ఆ చెట్టు మీదనే నివాసం ఉంటూ ఉంది. ఎండ వచ్చినా, గాలి వచ్చినా, వర్షం వచ్చినా, ఆ చెట్టును మాత్రం వదిలిపెట్టలేదు.

ఆ చిలుక గురించి ఇంద్రుడికి తెలిసింది. ఇంద్రుడు మామూలు మనిషి రూపంలో ఆ చిలుక దగ్గరకు వచ్చాడు. "ఓ చిలుకా! ఈ చెట్టు మాడిపోయింది కదా. అదీ కాకుండా ఈ అడవిలో ఫలములు పుష్పములతో కూడిన చెట్లు ఎన్నో ఉండగా, ఈ ఎండి మాడిపోయిన చెట్టును పట్టుకొని ఎందుకు వేలాడుతున్నావు." అని అడిగాడు.

"అదేమిటి మహేంద్రా! చెట్టు ఫలపుష్పములతో నిండుగా ఉన్నప్పుడు ఆ

చెట్టును అంటిపెట్టుకొని ఉండటం, ఆ చెట్టు ఎండి పోగానే దానిని విడిచి పెట్టడం కృతఘ్నత అనిపించుకుంటుంది కదా!” అని అన్నది ఆ చిలుక.

మహేంద్రుడు కంగు తిన్నాడు. తాను మారు వేషంలో వస్తే ఈ చిలుక నన్ను ఇంద్రా! అంటుందేమిటి అని అనుకున్నాడు. ఓహో ఈ చిలుక ఇది వరకు తాను చేసిన పుణ్యము వలన నన్ను గుర్తు పట్టగలిగినది అని సమాధాన పడ్డాడు. “సరేలే గానీ నేను వచ్చాను కదా! ఏదైనా వరము కోరుకో ఇస్తాను.” అని అన్నాడు మహేంద్రుడు.

“ఈ చెట్టు ఫలపుష్పములతో తన పూర్వ వైభవముతో అలరారేట్టు చెయ్యి.” అని కోరింది ఆ చిలుక.

వెంటనే ఇంద్రుడు ఆ చెట్టు మీద అమృతము చల్లాడు. ఆ ఎండిపోయిన చెట్టు ఇదివరకటి కంటే ఫలపుష్పములతో ఎక్కువగా శోభిల్లింది. కాబట్టి ఓ ధర్మనందనా! ఆ చిలుక చూడు. తనకోసం ఏ వరం కోరుకోకుండా ఇన్నాళ్ల తనకు ఆశ్రయం ఇచ్చిన చెట్టు శ్రేయస్సు కోరింది. అలాగే భృత్యులు ఎల్లప్పుడూ తన యజమాని మేలు కోరుతుంటారు.” అని చెప్పాడు భీష్ముడు.

“పితామహా! అది సరే! మరి యజమానులు కూడా తన భృత్యులను సముచితంగా ఆదరించాలి కదా! అది ఎలాగా!” అని అడిగాడు.

“ ధర్మనందనా! వేదములు చదువుతూ, తపస్సు చేస్తూ, అందరికీ ధర్మములను బోధిస్తూ ఇహపరలోకములలో నూ మానవులకు సుఖమును కలుగ చేయు బ్రాహ్మణుడు సర్వత్రా పూజ్యులు. భార్యకు భర్త ఎలా పూజనీయుడో అలాగే రాజునకు బ్రాహ్మణుడు పూజనీయుడు. బ్రాహ్మణుడు

చెప్పు ప్రతి మాటా పవిత్రమైనది. సద్బ్రాహ్మణులు సాక్షాత్తూ ఇంద్రుని కైనా తమను సంతోష పెడితే సుఖమును, తమకు కష్టం కలిగిస్తే దుఃఖమును కలిగించ సమర్థులు. రాజైనవాడు విప్రుని తన కుమారుని వలె ఆదరించాలి. గురువు వలె గౌరవించాలి. అగ్ని దేవుని మాదిరి పూజించాలి. దీనికి సంబంధించిన వేద వాక్కులను చెపుతాను శ్రద్ధగా విను.

ఎవరైనా బ్రాహ్మణ జాతిని పరాభవిస్తే, వాడు చేసిన పుణ్యములు అన్నీ నశిస్తాయి అని ఋగ్వేదము చెబుతూ ఉంది. జపము, హోమములు, మొదలగునవి బ్రాహ్మణుల ఆధ్వర్యములోనే చేయాలని యజుర్వేదము చెబుతూ ఉంది. ఒకనెల పాటు బ్రాహ్మణులను అర్చించిన సకల పాపములు సమసి పోతాయని సామవేదము చెబుతూ ఉంది. బ్రాహ్మణులను ఆదరించక పోవడం కన్నా వేరే కీడు ప్రపంచంలో లేదు అని అధర్వణ వేదము చెబుతూ ఉంది.

పూర్వము మద్రదేశాధి పతి శల్యుడు కూడా వ్యాసుని "పరమ శ్రేష్టమైన ధర్మము ఏది? దేనిని తెలుసుకుంటే అది అన్ని జ్ఞానముల కంటే ఎక్కువ?" అని అడిగాడు.

యజ్ఞమూర్తి (అన్ని యజ్ఞములు తానే అయిన వాడు), యజ్ఞకర్తృమూర్తి (అన్ని యజ్ఞములకు కర్త), యజ్ఞకలన మూర్తి (అన్ని యజ్ఞములలోనూ తానే ఉండేవాడు), యజ్ఞఫల మూర్తి (అన్ని యజ్ఞములకు ఫలములను ప్రసాదించే వాడు) అయిన విష్ణు మూర్తిని తెలుసుకోడమే జ్ఞానముల కంటే ఉత్తమమైన జ్ఞానము. ఆ విష్ణు మూర్తే ఈ శ్రీకృష్ణుడు. ఓ శల్య మహారాజా! ఒకప్పుడు కొంత మంది బ్రాహ్మణులు శ్రీ కృష్ణుని చూచి కృష్ణుడు వింటూ ఉండగా ఇలా అన్నారు. "ఈ బాలుడు యాదవుడైన వసుదేవునకు, కంసుడి చెల్లెలు అయిన

దేవకీదేవికి కలిగిన కుమారుడు. ఇతనిని యజ్ఞపురుషుడు అని పూజించడానికి కారణమేమి?” అని నన్ను అడిగారు. ఆ మాటలు విన్న కృష్ణుడు నన్ను చూచి దీనికి నీవు తగిన సమాధానము ఇమ్ము అని అన్నాడు. నేను కృష్ణునకు నమస్కరించి ఇలా అన్నాను.

“ శ్రీ కృష్ణుడే వేదమయుడు, వేదములకు అర్థము, వేదములు తెలిసిన వాడికి ఇష్టుడు, శ్రీ కృష్ణుడే సాక్షాత్తు విష్ణువు అని తెలుసుకోవడమే ఉత్తమ బ్రాహ్మణత్వమునకు ఫలము.” అని చెప్పాను.

నా మాటలు విన్న ఆ బ్రాహ్మణులే శ్రీకృష్ణతత్త్వము పూర్తి గా తెలుసు కున్నారు. అని చెప్పి వ్యాసుడు మద్రరాజు మనసులో ఉన్న సందేహ మును పోగొట్టాడు.

ధర్మనందనా! నీకు కృష్ణతత్త్వము గురించి తెలుసు అని నాకు తెలుసు. అయినా నీ యొక్క ప్రజ్ఞను ఒక సారి జ్ఞాపకం చేద్దామని చెప్పాను.” అని అన్నాడు భీష్ముడు.

“పితామహా! గరుత్మంతుడు మహానుభావుడు అని వింటూ ఉంటాను. ఆ గరుత్మంతుని గురించి వినవలెనని ఉన్నది.చెప్పండి.” అని అడిగాడు.

“ధర్మనందనా! కశ్యపునకు ఇద్దరు భార్యలు. వారి పేర్లు వినత. కద్రువ. కశ్యపుడు తన భార్యలను చూచి వారికి ఎటువంటి సంతానము కావాలి అని అడిగాడు. కద్రువ తనకు వేయిమంది పుత్రులు కావాలని అడిగింది. వినత మాత్రం తనకు ఇద్దరు పుత్రులు కావాలని అడిగింది. కశ్యపుడు అలాగే అని వారు కోరినట్లు వరం ప్రసాదించాడు.

కాల క్రమేణా కద్రువకు వేయి అండములు (గుడ్లు), కద్రువకు రెండు అండములు జన్మించాయి. కద్రువ, వినత ఆ అండములను చల్లటి కుండలలో పెట్టి కాపాడుతున్నారు. అలా 1500 ఏండ్లు గడిచిపోయాయి. ముందుగా కద్రువ కు పుట్టిన అండములు పగిలాయి. వాటిలోనుండి అధిక బలము, తేజస్సు కలిగిన సర్పరాజులు పుట్టారు.

కాని వినత కు కలిగిన గుడ్లు పగల లేదు. తనకు కలిగిన సంతానమును చూచి సంతోషిస్తున్న కద్రువను చూచి వినతకు అసూయ కలిగింది. ఆ మత్సరము తట్టుకోలేక తొందర పాటుతో, తనకు కలిగిన అండములలో ఒకదానిని బలవంతంగా పగులగొట్టింది. అందులో నుండి ఒక పక్షి ఆకారము పుట్టింది. అతని పేరు అరుణుడు. కాని ఆ పక్షి శరీరంలో పైభాగము మాత్రమే తయారయింది. సగం శరీరంతో పుట్టిన కుమారుని చూచి వినత ఏడ్చింది.

అప్పుడు ఆ సగం పక్షి ఇలా అన్నది. "అమ్మా! నీవు తొందరపడి గుడ్డు పగుల గొట్టకుండా ఉంటే అత్యధిక బల సంపన్నులమైన ఇద్దరము నీకు కుమారులుగా పుట్టి ఉండేవాళ్లము. కాని నాకు ఆభాగ్యం లేకుండా చేసావు. నీ సవతి మత్సరమునకు, చాపల్యమునకు తగిన ఫలం అనుభవించు. నీవు నీ సవతి అయిన కద్రువకు దాసివై." ఉండు అని శాపం పెట్టాడు.

అసలే సగం శరీరంతో పుట్టిన కొడుకు, పైగా సవతికి దాస్యం చెయ్యమని శాపము. వినత తల్లడిల్లిపోయింది. వలా వలా ఏడ్చింది. వినతకు పుట్టిన కొడుకు జాలి పడ్డాడు. "అమ్మా! ఏడవకు. ఇది విధి కృతము. నీవు ఏమి చేయలేవు. అనుభవించాలి. అమ్మా! దయచేసి ఆ రెండో గుడ్డును మాత్రం తొందరపడి పగుల గొట్టకు. ఇంకా అయిదు వందల ఏండ్ల తరువాత నాకు ఒక తమ్ముడు జన్మిస్తాడు. అతడు మహా బలవంతుడు, పరాక్రమ వంతుడు.

అతడే నీ దాస్యమును పోగొడతాడు.౯ అని పలికాడు.

తన పెద్ద కుమారుడు వికలాంగుడు అయినందుకు, చేసిన తొందరపాటు పనికి శాపగ్రస్తురాలయి నందుకు చింతిస్తూ, అయిదు వందల సంవత్సరాలు రెండవ అండమును జాగ్రత్తగా కాపాడింది వినత. ఐదు వందల సంవత్సరాలు పూర్తి కాగానే ఆ గుడ్డు తనంతట తానే పగిలింది. అందులో నుంచి పెద్ద మెడతో, ధృఢమైన శరీరంతో, ప్రకాశవంతమైన ముఖంతో, ఎర్రటి కళ్లతో, పెద్దతలతో, అందమైన శక్తి వంతమైన రెక్కలతో, అప్పుడే ఉదయిస్తున్న సూర్యుడి మాదిరి సుపర్ణుడు(గరుత్మంతుడు) పుట్టాడు.

సుపర్ణుడు పుట్టిన తరువాత, వినత పెద్ద కుమారుడు అరుణుడు చాలా సంతోషించాడు. ౯అమ్మా ఇంక నాకు సెలవు ఇప్పించు౯ అని తల్లి దగ్గర సెలవు తీసుకొని సూర్యభగవానుని సేవించడానికి ఆకాశ మార్గాన ఎగిరి పోయాడు. (అతడే సూర్యుని రథ సారథి అరుణుడు. అనూరుడు అని కూడా అంటారు. అనూరుడు అంటే తొడలు లేని వాడు అని అర్థం. మనం సూర్యోదయాన్ని అరుణోదయం అంటాము. ఎందుకంటే సూర్యుని రథం వచ్చేటప్పుడు మనకు ముందుగా కనపడేవాడు రథమును తోలే సారథి. అనగా అరుణుడు. అందుకని అరుణోదయం అని అంటారేమో!).

గరుత్మంతుడు ఒక క్షణం ఇంట్లో ఉండేవాడు కాదు. ఆహారం వెదుక్కుంటూ అంతటా తిరుగుతూ ఉండేవాడు. అతనిని చూసి సిద్ధులు, సాధ్యులు, మొదలగు దేవతా గణములు, గరుడుని తాతగారు బ్రహ్మ అతనిని ముద్దు చేస్తూ ఉండేవాళ్లు.

రెండవ అండము పగిలి గరుత్మంతుడు బయటకు రాక ముందు ఒక

సంఘటన జరిగింది. అప్పటికి వినత తన పెద్ద కుమారుడు ఇచ్చిన శాపము మరిచిపోయింది.

వసంత ఋతువు కాలం వచ్చింది. లోకమంతా ఆహ్లాద కర వాతావరణం వెల్లివిరిసింది. వినత, కద్రువ ఇద్దరూ విహారానికి సముద్ర తీరానికి వచ్చారు. ఆ ఇద్దరికీ దూరంగా ఒక పాల నురగ లాగా మెరిసి పోతున్న తెల్లని గుర్రం ఒకటి కనపడింది. అది ఇంద్రుడి గుర్రము. పేరు ఉచ్చైశ్రవము.

(ఈ ఉచ్చైశ్రవము పాలసముద్రాన్ని దేవతలు రాక్షసులు అమృతం కోసరం మంధర పర్వతంతో చిలుకుతుంటే పుట్టింది. అందుకే అంత తెల్లగా ఉంది.).

ఆ గుర్రమును చూచి వినత “ఆహా! కద్రువా! ఆ గుర్రము ఎంత తెల్లగా అందముగా ఉంది.” అని అంది.

తన సవతి మాటను తిప్పి కొట్టాలనే నెపంతో కద్రువ “వినతా! ఆ గుర్రము తెల్లగా లేదు. దాని తోక మాత్రము నల్లగా ఉంది.” అని అంది.

వినత వింతగా కద్రువ వంక చూసింది. “అదేమిటి కద్రువా! నువ్వు పరిహాసానికి అంటున్నావా! తెల్లగా ఉన్న గుర్రము తోక నల్లగా ఉంది అంటున్నావేమిటి?” అంది వినత.

కద్రువకు పట్టుదల పెరిగింది. “అవును ఆ గుర్రము తోక నల్లగానే ఉంది?” అంది కద్రువ.

వినతకు కూడా పట్టుదల పెరిగింది. "కాదు ఆ గుర్రము తెల్లగా ఉంది." అని అన్నది.

"ఏమిటి పందెం?" అని అన్నది కద్రువ.

" నీ ఇష్టం. నేను ఏ పందెమునకైనా సిద్ధమే?" అన్నది వినత.

అప్పుడు కద్రువ ఇలా అంది. "ఈ పందెంలో నేను గెలిస్తే అంటే ఆ గుర్రము తోక నల్లగా ఉంది అని ఋజువు అయితే, నువ్వు నాకు దాస్యము చెయ్యాలి. ఆ గుర్రము తోక తెల్లగా ఉండి నువ్వు గెలిస్తే, నేను నీకు దాస్యము చేస్తాను." అంది కద్రువ.

వినతకు కుమారుడు అరుణుడు ఇచ్చిన శాపం పనిచెయ్యసాగింది. వివేకం నశించింది. కద్రువ వేసిన పందానికి ఒప్పుకుంది.

" ఇప్పుడు పొద్దు పోయింది. మన భర్తకు సాయంకాల సంధ్యకు వేళ అయినది. మనము ఇప్పుడు ఇంటికిపోయి రేపు పగలు వచ్చి ఆ గుర్రము తోక తెల్లగా ఉన్నదీ నల్లగా ఉన్నదీ తేల్చుకుందాము" అని అన్నది కద్రువ.

వినత, కద్రువ ఇద్దరూ తమ తమ గృహములకు వెళ్లారు. నిజానికి ఆ గుర్రపు తోక తెల్లగానే ఉందని కద్రువకు తెలుసు. ఏదో ఒక కుతంత్రము పన్ని పందెము గెలవాలని నిశ్చయించుకుంది. ఆ రాత్రి తన కుమారులనందరినీ పిలిచింది. "కుమారులారా! ఈ రోజు నేను, వినత ఒక పందెము వేసుకున్నాము. ఉచ్చైశ్రవము తోక తెల్లగా ఉంది అని వినతా, నల్లగా ఉంది అని నేను పందెము వేసుకున్నాము. ఓడి పోయిన వారు గెలిచిన వారికి దాస్యము చెయ్యాలని పందెము. నిజానికి ఆ గుర్రము తోక తెల్లగా ఉంది. మీరు ఎలాగైనా

ఆ గుర్రము తోక నల్లగా ఉంది అని భ్రమించజేయాలి." అని అన్నది.

వాసుకి మొదలగు వారు "అమ్మా అది అధర్మము. ఆ పని మేము చెయ్యలేము. అదీ కాకుండా మాకు నీవు ఎంతో వినత కూడా అంతే. ఆమె కూడా మాకు మాతృసమానురాలు. తల్లికి ద్రోహం చేస్తే పాపం వస్తుంది. మమ్మల్ని ఈ పాపం చెయ్యమనడం నీకు ధర్మమా!" అని అన్నారు.

కద్రువ తన పట్టుదల వదల లేదు. "ఎలాగైనా మీరు ఆ గుర్రము తోక నల్లగా చెయ్యాలి." అని చెప్పింది.

"మేము ఈ దేశము విడిచి పోతాము గాని ఆ పని మాత్రము చెయ్యము. మమ్ములను బలవంత పెట్టకు." అని అన్నారు వాసుకి మొదలగు వారు.

కద్రువ కోపంతో ఊగి పోయింది. "అయితే వినండి. అర్జునుడి మనుమడు జనమేజయుడు తన తండ్రిని చంపాడనే కోపంతో తక్షకుడిని అంతమొందించాలని సర్పయాగం చేస్తాడు. ఆ యాగాగ్నిలో పడి మీరంతా భస్మము అవుతారు. ఇదే నా శాపము." అని పలికింది కద్రువ.

తల్లి ఇచ్చిన శాపానికి వాసుకి మున్నగు వారు గడా గడా వణకి పోయారు. అందులో కొంతమంది పాములు "అమ్మా అమ్మా మేమున్నామమ్మా ...ఆ గుర్రము తోక నల్లగా చేస్తామమ్మా" అన్నారు. వెంటనే వారంతా పోయి ఆ గుర్రము తోకకు వెంట్రుకల మాదిరి చుట్టుకున్నారు. (కొన్ని పాములు నల్లగా ఉంటాయి కదా. అవి చుట్టుకోగానే గుర్రము తోక నల్లగా కనపడింది).

మరునాడు పందెం ప్రకారము వినత, కద్రువ సముద్ర తీరానికి వెళ్లారు.

దూరం నుంచి చూచారు. గుఱ్రము తోక నల్లగాకనపడింది. కద్రువ మోసం గ్రహించ లేని వినత మొహం పాలిపోయింది. కద్రువకు పట్టరాని ఆనందం కలిగింది. పందెం ప్రకారము వినత కద్రువకు దాస్యం చెయ్యడం ప్రారంభించింది. కద్రువకు వినత మీద కక్ష పెరిగింది. దాసిగా ఆమెకు చెప్పరాని పనులుచెప్పి బాధిస్తూ ఉంది.

అనుకున్న మాట ప్రకారం వినత కద్రువకు దాస్యం చేస్తూ ఉంది. అప్పుడు వినతకు తన పెద్దకొడుకు చెప్పిన మాటలు గుర్తుకు వచ్చాయి. తనకు రెండవ కొడుకు ఎప్పుడు పుడతాడా ఎప్పుడు తనను దాస్య విముక్తను చేస్తాడా అని ఎదురు చూస్తూ ఉంది.

ఇంతలో రెండవ అండము పగిలి మహా బలవంతుడైన గరుత్మంతుడు జన్మించాడు. కశ్యపుడు బ్రహ్మ మానస పుత్రుడు. కశ్యపుని కుమారుడు గరుత్మంతుడు. అందుకని బ్రహ్మగారు గరుడునికి తాతగారు. యవ్వనం లో ఉన్న గరుడుడు ఆకాశమంతా విహరిస్తుంటే తాతగారు వాడిని ముద్దు చేస్తున్నాడు.

ఒక రోజు నారదుడు గరుడుని దగ్గరకు వచ్చాడు. గరుడుడు నారదునికి నమస్కరించాడు.

"గరుత్మంతా! ఏంటయ్యా ఇది! అక్కడ నీ తల్లి తన సవతికి దాస్యం చేస్తుంటే నువ్వు ఇక్కడ ఆనందంగా విహరిస్తున్నావా! నీకు ఇంత బలమూ, శౌర్యమూ ఉండి ఏం ప్రయోజనము. తల్లి దాస్యము తీర్చలేని నీ శౌర్యము బలము ఎందుకూ పనికి రాదు కదా!" అని అన్నాడు.

గరుడుడు ఆశ్చర్యపోయాడు. "మహర్షీ! నా తల్లికి దాస్యమా? ఎలా జరిగింది. నా తల్లి ఎందుకు దాస్యం చేస్తూ ఉంది." అని అడిగాడు. నారదుడు జరిగినది అంతా వివరంగా చెప్పాడు. గరుడుడు కోపంతో ఊగిపోయాడు. తన తల్లి మోసపోయింది అని గ్రహించాడు. "ఆహా బాగుంది. అక్కగారు దాస్యం చెయ్యమని పందెం వెయ్యడం. చెల్లెలుగారు దాస్యం చెయ్యడం. నా తల్లి దాసిగా బతుకుతూ ఉంది." అని అనుకున్నాడు.

మారు మాటాడకుండా ఇంటికిపోయి తల్లికి నమస్కరించాడు. వెంటనే కద్రువ దగ్గరకుపోయాడు. "అమ్మా! నీ చెల్లెలు దాసిగాబతుకుతుంటే నీకు అది గొప్పగా ఉందా! నీ చెల్లిని దాస్యవిముక్తను చెయ్యి. నీ గౌరవం నిలబెట్టుకో! అమ్మా! నీకు వేయి మంది పుత్రులు ఉన్నారు. నేను కూడా నీకు పుత్రసమానుడనే కదా! అమ్మా నా మొహం చూచి అయిన దయతో నా తల్లిని వదిలి పెట్టు. జరిగింది ధర్మమో అధర్మమో ఇప్పుడు చర్చ అనవసరం. నా తల్లి కి ఈ దాస్యం పురాకృత కర్మ ఫలమని అనుకుంటాను. ఇప్పుడు నా తల్లిని విడిచిపెడితే నేను సంతోషిస్తాను." అని అన్నాడు గరుత్మంతుడు.

ఆ మాటలకు కద్రువ ఇలా బదులు చెప్పింది. "నాయనా! నీవు చాలా బలవంతుడవు. నేర్పరివి. కాబట్టి నీవు వృధా మాటలు ఎందుకు మాట్లాడుతావు. చేతనయితే నీ శక్తి చేతల్లో చూపించు. నీవు నీ తల్లి మంచి కోరేదవేని, నీ తల్లికి దాస్యవిముక్తి నీకు ఇష్టం అయితే వెంటనే నీవు పోయి స్వర్గంలో ఉన్న అమృతభాండమును తెచ్చి నాకు ఇవ్వు. వెంటనే నేను నీ తల్లిని దాస్యము నుండి విముక్తురాలిని చేస్తాను. నీకు సంతోషం కలిగిస్తాను." అని చెప్పింది కద్రువ.

ఆ మాటలకు గరుడుడు "అమ్మా! ఇప్పుడే పోతున్నాను. అమృత భాండం

తీసుకొని వస్తాను.” అని వెంటనే తండ్రి కశ్యపుని దగ్గరకు వెళ్లాడు. తనకూ కద్రువకూ జరిగిన సంభాషణ అంతా వివరించాడు. అమృత భాండము తేవడానికి తండ్రి ఆశీర్వాదము కోరాడు. కశ్యపుడు సంతోషించాడు. కొడుకును దీవించాడు.

“నాయనా గరుడా! నీ ఆశయం మంచిదే. కాని ఇంద్రుడు అమృత భాండమును చాలా గుప్తంగా ఉంచాడు. అది ఎక్కడ ఉందో దేవతలకే తెలియదు. నీవు ఎలా తెలుసుకోగలవు. పైగా ఆ అమృత భాండము జలముల మధ్యలో, అగ్ని కీలల మధ్య, సాయుధులు, బలవంతులు, మహా కోపం కలవారు, పెద్ద పెద్ద శరీరములు కలవారు అయిన రాక్షసుల కాపలా లో ఒక ఇనప వలలో నిక్షిప్తము అయి ఉందని విన్నాను.” అని అన్నాడు కశ్యపుడు.

దానికి గరుడుడు నవ్వాడు. “తండ్రీ! పుత్రవాత్సల్యముతో నీవు అలా అనడం లో తప్పులేదు. కాని అసాధారణ బలవంతుడను. ఎన్నో ఉపాయము లను తెలిసిన వాడను. నాకు అసాధ్యం అనేది లేదు. నీకు అనుమానం ఎందుకు. నేను అమృత భాండము తీసుకొని వస్తాను.” అని అన్నాడు గరుడుడు.

కుమారుని మాటలకు కశ్యపుడు పొంగిపోయాడు. కుమారుని కౌగలించుకొని “పుత్రా! నీ నిశ్చయం అదే అయితే మంచిదే. దారిలో ఒక ఏనుగు, తాబేలు ఉన్నాయి. ఆ రెండు జంతువులను నీకు ఆహారంగా సమకూర్చాను. నీవు వాటిని భక్షించి బాగా బలం పెంచుకో. నీ కార్యము నిర్విఘ్నం గా నెరవేరుతుంది.” అని దీవించాడు కశ్యపుడు.

“తండ్రీ! ఆ ఏనుగు, తాబేలు ఎక్కడ ఉన్నాయి? ఎలా ఉంటాయి? వాటి

గురించి వివరించండి.” అని అడిగాడు.

కశ్యపుడు ఆ ఏనుగు తాబేలు కథను ఇలా చెప్పాడు. “కుమారా! తూర్పు సముద్రం దగ్గర ఒక ఎత్తైన పర్వతము ఉంది. పర్వతము పేరు ఉరగము. ఆ పర్వతము దగ్గర ఒక పెద్ద మంచినీటి సరస్సు ఉంది. ఆ సమీపంలో ఒక ఏనుగు నివసిస్తూ ఉంది. ఆ సరస్సులో నీరు తాగడానికి ఏనుగు ప్రతిరోజూ ఆ సరస్సు దగ్గరకు వెళుతూ ఉంటుంది.

ఆ సరస్సులో ఒక తాబేలు కూడా నివాసము ఏర్పరచుకుంది. ఆ సరస్సు తనదిగా భావిస్తూ ఉంటుంది. ఏనుగు నీళ్లు తాగడానికి వచ్చినప్పుడు తాబేలు ఆ ఏనుగుతో తగవులాడుతూ ఉంటుంది. ఏనుగు కూడా తాబేలు మీద పగ పెంచుకుంది. ఆ ఏనుగు, తాబేలు పూర్వ జన్మలో మధు, కైటభులు అనే రాక్షసులు. కాల వశమున ఏనుగు తాబేలుగా పుట్టారు. తమ పూర్వ జన్మల గురించి తెలియదు కాబట్టి అవి పోట్లాడుకుంటున్నాయి.

“వత్సా! ఇంకొక విషయము. ఏనుగు భూమి మీద ఉంటుంది. నీ తాబేలు నీటిలో ఉంటుంది. నీవు రెండింటినీ ఒకేసారి పట్టుకోవాలి. లేకపోతే అవి నీకు చిక్కవు.” అని అన్నాడు కశ్యపుడు.

“అదెలా సాధ్యం?” అన్నాడు గరుడుడు.

కశ్యపుడు నవ్వి “దానికీ ఒక ఉపాయం ఉంది. ఏనుగు నీరు తాగడానికి వచ్చినప్పుడు తాబేలు దానితో పోట్లాడుతుంది. ఆ ఉద్రేకంలో అది నీరు వదిలి బయటకు వస్తుంది. ఆ సమయంలో పొంచి ఉండి రెండింటినీ ఒకేసారి పట్టుకో. నీవు ఆ రెండింటినీ ఆరగిస్తే నీకు స్వర్గంలో ఉన్న అమృతం తెచ్చే శక్తి లభిస్తుంది.” అని అన్నాడు కశ్యపుడు.

తండ్రికి నమస్కరించి గరుడుడు ఆ గజ కచ్ఛపములు ఉన్న కొలను దగ్గరకు బయలుదేరాడు. గరుడుడు తన శరీరము చిన్నదిగా చేసుకొని చిన్న పక్షిగా మారిపోయాడు. ఆ కొలను దగ్గర పొంచి ఉండి సమయం కోసం ఎదురుచూస్తున్నాడు.

ఇంతలో ఏనుగు నీరు తాగడానికి ఆ కొలను దగ్గరకు వచ్చింది. అది పసికట్టిన తాబేలు ఆ కొలనుకు అడ్డంగా నిలబడి “ఈ కొలనులో నీరు తాగడానికి వీలు లేదు.” అని అరిచింది. ఏనుగు తన ముందుకాళ్లతో ఆ తాబేలును నేలకేసి అదిమింది. తాబేలు తన సగం శరీరాన్ని నీటిలోకి జార్చింది. తన వాడి గోళ్లతో ఏనుగు కాళ్లను పట్టి పీకింది. ఏనుగు కూడా తక్కువ తినలేదు. తన తొండంతో తాబేలును బాదింది. ఏనుగుకూ తాబేలుకూ ఇలా యుద్ధం సాగుతూ ఉంది.

తాబేలుకు కోపం ఎక్కువ అయింది. దీని పని ఇట్టా కాదని తాబేలు నీటినుండి వెలుపలికి వచ్చింది. తటాలున ఏనుగు రెండు కాళ్లను పట్టుకుంది. ఇదే అదను అని గరుడుడు తన శరీరం పెంచి ఒక కాలితో ఏనుగును, మరొక కాలితో తాబేలును పట్టుకొని ఆకాశంలోకి ఎగిరాడు. అనుకోని ఈ సంఘటనకు ఏనుగు తాబేలు స్పృహ తప్పాయి.

గరుడుడు వాటిని సునాయాసంగా మోసుకుంటూ ఎగురుతూ దారిలో ఒక పెద్ద వృక్షమును చూచాడు. ఆ చెట్టు కొమ్మ ఐదు యోజనముల దూరము విస్తరించి ఉంది. ఆ చెట్టుకొమ్మ మీద కూర్చుని వాటి రెండింటినీ తీరిగ్గా తిందామని అనుకున్నాడు. ఆ చెటు కొమ్మ మీద వాలాడు. గరుడుని బరువు, ఏనుగు బరువు, తాబేలు బరువు -- ఈ మూటి బరువు తట్టుకోలేక 5

యోజనములు విస్తరించి ఉన్న అంత పెద్ద చెట్టుకొమ్మ కూడా పెళా పెళా మంటూ విరిగి పోయింది. ఆ చెట్టు కొమ్మకు వేలాడుతూ వాలఖిల్యులు అనే మహా మునులు తపస్సు చేసుకుంటున్నారు. వారిని చూచాడు గరుడుడు. అంతే. విరిగి పోతున్న ఆ చెట్టు కొమ్మను కింద పడకుండా తన ముక్కుతో పట్టుకున్నాడు. మరలా పైకి ఎగిరాడు. ఆ చెట్టు కొమ్మను, ఏనుగును, తాబేలునూ మోసుకుంటూ ఎగురుతున్నాడు.

ఇది చూచి ఆ చెట్టు కొమ్మకు వేలాడుతున్న మునులు ఆశ్చర్యపోయారు. అతనిని కశ్యప పుత్రుడు గరుడునిగా భావించారు. లేకపోతే ఇతరులకు ఇంతటి బలము సాహసము ఎక్కడి నుండి వస్తాయి అని అనుకున్నారు. గరుడుడు మెల్లగా కిందిగా ఎగురుతున్నాడు. నేల బారుగా ఎగురుతుంటే ఆ మునులు క్షేమంగా కిందికి దిగారు. గరుడుని ఆశీర్వ దించి తమ దారిన వెళ్లిపోయారు.

ఇప్పుడు గరుడునికి ఆ కొమ్మను ఎక్కడ వదలాలా అని ఒక సమస్య అయింది. ఎక్కడో ఒక చోట వదిలితే అది జనపదాల మీద పడి జనం చచ్చిపోతారు. ఎలా అని ఆలోచిస్తున్న సమయంలో ఆకాశం నుండి ఒక వాక్కు వినిపించింది.

“గరుడా! నీవు ఆ కొమ్మను అనునిత్యము దురాచారాలతో కలుషితమైన కుళింద దేశములో ఆ కొమ్మను వదులు.” అని వినపడింది.

వెంటనే గరుడుడు కుళింద దేశమునకు ఎగిరిపోయాడు. అక్కడ ఆ కొమ్మను విడిచిపెట్టాడు. ఆ కొమ్మ తాకిడికి ఆ దేశంలో ఉన్న పాపాత్ములైన జనం మరణించారు. లోక కల్యాణము జరిగింది.

తరువాత గరుడుడు గజ కచ్ఛపములతో ఒక పర్వత శిఖరము మీద చదునైన ప్రదేశముమీద ఆగాడు. ఆ గజ కచ్ఛపములను తనివితీరా ఆరగించాడు. తండ్రి వశిష్టుడు చెప్పినట్టు గరుడినికి కొండంత బలం వచ్చింది. వేగంగా అమృతం కొరకు అమరావతి వైపు సాగిపోయాడు. అమృతం ఉన్న చోటుకు చేరుకున్నాడు. అమృత భాండము చుట్టు అగ్ని కీలలు ఆకాశానికి ఎగుస్తున్నాయి. ఆ మంటలలోకి దూకితే తన రెక్కలు కాలిపోతాయి అని అనుకున్నాడు గరుడుడు.

వెంటనే తాతగారైన బ్రహ్మదేవుని వద్దకు పోయాడు. "తాతగారూ! మా అమ్మ, ఆమె అక్క వేసుకున్న పందెం వలన అకారణంగా మా అమ్మకు దాస్యము చేసే దుస్థితి కలిగింది. మా తల్లి దాస్యవిముక్తికి నాకు అమృత భాండం కావాలి. దాని కోసం వచ్చాను. అమృత భాండం చుట్టు అగ్నికీలలు ఎగిసిపడుతున్నాయి. నాకు తగిన దారి చూపండి." అని అడిగాడు గరుడుడు.

"నాయనా గరుడా! అగ్ని ఆరిపోయే ఉపాయం చెబుతాను. నీవు వెన్నను సేకరించి తీసుకొని వచ్చి అగ్ని లో వేసిన, అగ్ని కీలలు మందగిస్తాయి. అప్పుడు నీవు అమృత భాండం తీసుకొన వచ్చును అని చెప్పాడు. వెంటనే గరుడుడు ఆవులు ఉన్న ప్రదేశములకు పోయి కొండంత వెన్న సేకరించి తెచ్చి అగ్నిలో పడవేసాడు. అగ్ని ఆరిపోయింది. అప్పుడు చుట్టు ఉన్న రాక్షసులను చంపాడు. నీటిని బయటకు తోడేసాడు. అమృత భాండము వద్దకు చేరుకున్నాడు. అమృత భాండమును తీసుకొని ఆకాశ మార్గాన ఎగిరిపోతున్నాడు.

చావగా మిగిలిన రాక్షసులు పోయి ఈ విషయం దేవేంద్రునికి మనవి

చేసారు. వెంటనే దేవేంద్రుడు తన దేవసేనలతో వచ్చి గరుడునితో యుద్ధం చేసాడు. గరుత్మంతుడు దేవసేనలను తన కాలి గోళ్లతో, ముక్కుతో, రెక్కలతో చెల్లాచెదరు చేసాడు. అప్పుడు ఇంద్రుడు తన వజ్రాయుధమును గరుడుని మీద ప్రయోగించాడు. ఆ వజ్రాయుధము గరుడుని మీదికి దూసుకొని వస్తూ ఉంది. గరుడుని పరాక్రమమును చూచి ఆ వజ్రాయుధము వెనక్కు తిరిగి దేవేంద్రుని వద్దకు చేరుకుంది. దేవేంద్రుడు ఓటమిని అంగీకరించి అమరావతికి తిరిగి వెళ్లాడు.

గరుడుడు అమృత భాండంతో కద్రువ దగ్గరకు వచ్చాడు. "అమ్మా! నేను అమృత భాండం తెచ్చాను. నా తల్లిని దాస్యం నుంచి విడిపించు." అని అడిగాడు.

అమృత భాండము తెచ్చాడు అన్న ఆనందంలో కద్రువ "అలాగే నీ తల్లి దాస్య విముక్త అయినది." అని అందరిముందరా ప్రకటించింది.   వినత తన కుమారుడు గరుడుని వద్దకు వచ్చింది. తల్లిని తీసుకొని గరుడుడు వెళ్లాపోబోయాడు.

" నాయనా గరుడా! మరి అమృత భాండము నాకు ఇవ్వు." అని అడిగింది కద్రువ. "అమ్మా! నీవు ఏమి చెప్పావు. అమృత భాండము తెస్తే మా అమ్మను దాస్య విముక్తను చేస్తాను అన్నావు. నేను అమృత భాండము తెచ్చాను. నీవు నా తల్లిని అందరి ముందు దాస్యవిముక్తను చేసావు. అయి పోయింది. నేను నీకు అమృత భాండము ఇస్తాను అని చెప్పలేదుగా!" అన్నాడు మోసానికి మోసం చెల్లు అన్నట్టు.

వెంటనే తల్లిని, అమృత భాండమును తీసుకొని ముందు తన ఇంటికి

వెళ్లాడు. తల్లిని ఇంటికి చేర్చి గరుడుడు అమరావతికి వెళ్లాడు. దేవ లోకములో అందరి ముందు అమృత భాండమును దేవేంద్రునకు సమర్పించాడు. అక్కడ సమావేశమైన దిక్పాలకులు, దేవతలు, మునుల సమక్షంలో ఇలా అన్నాడు.

"మహానుభావులారా! నా తల్లిని కద్రువ మోసపూరితంగా తన దాసిని చేసుకొన్నది. నా తల్లిని దాస్యవిముక్తను చేయుటకు నేను మీ వద్దనుండి అమృత భాండము అపహరించాను. నా తల్లిని దాస్య విముక్తను చేసాను. మరలా మీ అమృత భాండము మీకు అప్పగిస్తున్నాను. నన్ను మన్నించి నన్ను మీ మిత్రునిగా ఆదరించండి." అని వేడుకొన్నాడు. వారు అందరూ గరుడిని మన్నించారు. గరుడుని కోపం పెల్లుబికింది. "దేవేంద్రా! దేవతలారా! మునులారా! నా తల్లి దాస్యమునకు కారకులైన సర్పములు ఈ రోజు నుండి నాకు ఆహారము అవుతాయి. అనుదినమూ నే వాటిని నేను నా కాలి గోళ్లతోనూ, ముక్కుతోనూ చించి చెండాడుతాను. దీనికి మీరందరూ సాక్షులు." అని ప్రతిజ్ఞ చేసాడు.

గరుడుడు చేసిన ప్రతిజ్ఞకు దేవతలందరూ అతనిని అభినందించారు. దేవతలు, మునులు కలిసి గరుడునికి ఏదైనా వరం ప్రసాదించవలసినదిగా దేవేంద్రుని వేడుకున్నారు. "దేవతలారా! మహర్షులారా! గరుడునికి నేను వరములు ఇచ్చేంత వాడినా! ఇతడు సాక్షాత్తు విష్ణ్వంశ సంభూతుడు. రాబోవు కాలములో లోక కల్యాణార్ధము యాదవ వంశములో శ్రీ కృష్ణునిగా అవతరించి, దుష్ట శిక్షణ, శిష్ఠ రక్షణ చేస్తాడు." అని అన్నాడు దేవేంద్రుడు.

ధర్మనందనా! నీ పక్కన నిలబడి ఉన్న శ్రీకృష్ణుడు సాక్షాత్తు గరుత్మంతుని అవతారము." అని భీష్ముడు గరుత్మంతుని కథ వినిపించాడు.

(ఈ సందర్భంలో మీకు ఒక విషయం మనవి చేస్తాను. ఇదివరలో మహాభారత కథలో సౌపర్ణోపాఖ్యానము మనము చదువుకున్నాము. మరలా దానిని ఇక్క డ చెప్పనవసరం లేదు. పైగా గోరఖ్ పూర్ వారు ప్రచురించిన వ్యాస మహా భారతము (సంస్కృత ప్రతిలో) అనుశాసనిక పర్వంలో సౌపర్ణోపాఖ్యానము రాయబడలేదు. కాని తిక్కన భారతం తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం వారు ప్రచురించిన ప్రతిలో ఉంది. తిక్కన గారు సంస్కృత మూలంలోని కొన్నిటిని వదిలివేసారేమో గానీ లేని విషయములు చేర్చలేదు. ఇక్కడ ఈ సౌపర్ణో పాఖ్యానము చేర్చినట్టు కనపడుతూ ఉంది. పైగా ఇందులో గరుత్మంతుడే కృ ష్ణుని అవతారము అని రాయబడి ఉంది. ఇది సాంప్రదాయ విరుద్ధము. మనకు శ్రీమహావిష్ణువే కృష్ణునిగాఅవతరించాడని నమ్మకము. కాబట్టి ఈ సౌపర్ణోపాఖ్యానము తెలుగు మహాభారతము అనుశాసనిక పర్వములో తదుపరి చేర్చబడినది అంటే ప్రక్షిప్తము అని అనుకొనవలసి ఉంటుంది. నిర్ణయం విజ్ఞులకే వదిలివేస్తున్నాను.).

“ పితామహా! నా మదిలో ఇంకొక సందేహము మెదులుచున్నది. ఎవరైనా బ్రాహ్మణులకు ఏదైనా ఇస్తానని చెప్పి, ఇవ్వకుండా ఎగవేసిన, వాని గతి ఏమి వివరించండి.” అని అడిగాడు.

“ధర్మనందనా! నీకు ఒక కథ చెబుతాను. ఆ కథ నీవు అడిగిన ప్రశ్నకు సమాధానం ఇస్తుంది. ఒక అడవిలో ఒక నక్క, కోతి స్నేహంగా ఉన్నాయి. ఒక రోజు కోతి నక్కతో ఇలా అంది. “మిత్రమా! నీవు పూర్వ జన్మలో ఏమి పాపం చేసావో గానీ, ఈ జన్మలో నీకు చచ్చిన పోయిన శవాలు ఆహారంగా ఏర్పడ్డాయి.” అని అన్నది.

అప్పుడు ఆ నక్కకు పూర్వ జన్మ స్మృతి కలిగింది. “ఓ మిత్రమా! నేను గతజన్మలో ఒక బ్రాహ్మణునికి కొంత ధనము ఇస్తాను అని చెప్పి ఇవ్వకుండా

ఎగవేసాను. అందుకని నాకు ఈ జన్మలో ఈ విధంగా చచ్చిపోయిన కళేబరములు ఆహారంగా నిర్దేశించబడ్డాయి.” అని అన్నాడు.

కాబట్టి ధర్మనందనా! బ్రాహ్మణునికి ఏదైనా ఇస్తాను అని చెప్పి ఇవ్వకుండా ఎగవేసిన వాడికి అటువంటి జన్మ లభిస్తుంది.” అని అన్నాడు.

“పితామహా! తక్కువ కులము లో పుట్టినా కూడా గొప్ప గుణములు, మంచి ప్రవర్తన ఉన్న వానికి మంత్ర విద్య తంత్ర విద్య బోధించడం ధర్మవిరుద్ధమా!” అని అడిగాడు ధర్మరాజు.

“ధర్మనందనా! ఈ సందర్భంలో నీకు ఒక కథ చెబుతాను. అదే నీ ప్రశ్నకు సమాధానం అవుతుంది. పూర్వము హిమాచలము మీద అనేక మంది బ్రాహ్మణులు తపస్సు చేసుకుంటున్నారు. వారి వద్దకు ఒక ధర్మ నిష్ఠా గరిష్టుడు, మంచి గుణగణములు, గొప్ప ప్రవర్తన కల వాడు అయిన శూద్రుడు వచ్చి “అయ్యా! మీరందరూ తపస్సు చేస్తున్నారు కదా. నాకు కూడా తపస్సు ఎలా చెయ్యాలో ఉపదేశించండి.” అని అడిగాడు. దానికి ఆ బ్రాహ్మణులు “ఓ ధర్మాత్మా! నీవు శూద్రుడవు. నీకు వైదిక విద్య ఉపదేశించడం తగదు. నీవు మాకు శుశ్రూషలు చేయుటకు తగినవాడవు.” అని అన్నారు.

ఆ శూద్రుడు కూడా అలాగే అని అక్కడే ఒక చిన్న పర్ణశాల వేసుకొని ఆ విప్రులకు సేవ చేస్తున్నాడు. కాని ఆ విప్రులు చేస్తున్న కార్యములు చూస్తూ తాను కూడా అతిధి పూజలు, దేవ,పితృపూజలు తనకు తోచిన రీతిలో చేస్తున్నాడు. ఒక రోజు అక్కడ తపస్సు చేసుకుంటున్న విప్రులకు గురువుగారు అతని ఆశ్రమమునకు వెళ్లాడు. అతడు చేస్తున్న అతిథి పూజలు, దేవ పితృ కార్యములు చూచి సంతోషించాడు. అతడు చేస్తున్న పూజలలో లోపముల

గురించి చెప్పి పుణ్య కార్యములు ఇలా చెయ్యాలి అని ఉపదేశించాడు. ఆ శూద్రుడు కూడా గురువు గారికి నమస్కరించి ఆయన చెప్పినట్టు దేవ పితృ కార్యములు ఆచరించాడు.

కాల క్రమమున ఆ శూద్రుడు, గురువుగారూ మరణించారు. మరు జన్మలో శూద్రుడు ఒక ఉత్తమ రాజవంశములో ఒక రాజకుమారుడి గానూ, ఆ గురువుగారు సకల మైన వేద శాస్త్రములకు నిలయమైన బ్రాహ్మణుని ఇంట్లో జన్మించాడు. అతడు పెరిగి పెద్ద వాడై గుణ సంపన్నుడయ్యాడు. కాలక్రమమున ఆ రాజకుమారుడు ఆ బ్రాహ్మణ కుమారుని తన వద్ద పురోహితునిగా చేసుకున్నాడు. అతనికి సకల సంపదలు సమకూర్చాడు. కాని ఆ రాజకుమారుడు ఈ బ్రాహ్మణ కుమారుని చూచి ఓరగా నవ్వుతూ ఉండేవాడు. ఈ బ్రాహ్మణ కుమారునికి మాత్రము రాజకుమారుడు ఎందుకు నవ్వుతున్నాడో అర్థం కాలేదు. ఒకరోజు అడిగాడు.

ఽరాజకుమారా! మీరు నన్ను చూచినప్పుల్లా సన్నగా నవ్వుకుంటున్నారు. నా వలన ఏమైనా అపరాధము జరిగినదా! దయచేసి తెలియచెయ్యండి.ఽ అని అడిగాడు.

ఽవిప్రోత్తమా! నాకు పూర్వజన్మ జ్ఞానము కలదు. కిందటి జన్మలో నేను శూద్రుడను. మీరు గురువుగారు. మీరు నాకు వైదిక విద్యలో ని మెళుకువలు, తపస్సు ఎలా చెయ్యాలో, దేవ, పితృకార్యములు ఎలా చెయ్యాలో బోధించారు. తత్ఫలితంగా ఈ జన్మలో మీరు ఒక రాజ పురోహితుడుగా క్షత్రియునకు సేవ చేస్తూ ఉన్నారు. అది గుర్తుకు వచ్చి నవ్వుకుంటున్నాను. అంతేకానీ నీ వలన ఏమీ లోపము లేదు. నీవు ధర్మపరుడవు. నీలో లోపం ఎందుకు ఉంటుంది.ఽ అని అన్నాడు రాజకుమారుడు.

కాబట్టి ధర్మ నందనా! వైదిక విద్యను, మంత్ర తంత్రములను, బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ, వైశ్యులకూ, అదీ ఆ విద్యలు నేర్చుకొనుటకు అర్హత కలిగిన వారికి మాత్రమే ఉపదేశించాలి.” అని భీష్ముడు ధర్మరాజుతో చెప్పాడు.

“పితామహా! ఈ లోకంలో ఎంతో మంది జనులు ఉన్నారు కదా! లక్ష్మీదేవి వారిలో ఎవరి దగ్గర నివసిస్తుంది.” అని అడిగాడు.

“ధర్మనందనా! ఒక సారి రుక్మిణీదేవి లక్ష్మీదేవిని ఇలాంటి ప్రశ్న వేసింది. అప్పుడు లక్ష్మీదేవి రుక్మిణికి చెప్పిన సమాధానమే నేను నీకు చెబుతాను. నిత్యము సత్యము పలికేవారు, శుచిగా శుభ్రంగా ఉండేవారు, గురువుల ఎడల భక్తి శ్రద్ధలు కలవారు, ఎల్లప్పుడూ అప్రమత్తంగా, జాగ్రత్తగా ఉండేవారు, ప్రతి కార్యమును దక్షతతో దీక్షతో చేసేవారు, మనసులో ఎలాంటి మలినము లేని వారు, ఎల్లప్పుడూ మంచి పనులు చేసేవారు, విజ్ఞాన వంతులు, తపస్సు చేసుకొనేవాళ్లు, తనకు ఉన్నంతలో ఇతరులకు దానం చేసేవాళ్లు, బ్రహ్మచర్యము పాటించేవాళ్లు (అంటే పెళ్లి చేసుకోకూడదని కాదు. వివాహము చేసుకున్న భార్యను తప్ప పరస్త్రీలను కన్నెత్తి చూడని వారు బ్రహ్మచారులు), ఇంద్రియములను నిగ్రహించినవారు, వీరంతా నాకు ప్రేమపాత్రులు. నేను ఎల్లప్పుడూ వారి దగ్గరే ఉంటాను.

ఇంక, క్రూరాత్ములు, నాస్తికులు, చేసిన మేలు మరచిపోయే కృతఘ్నులు, చెడ్డబుద్ధి కలవారు, వీరి దగ్గర అసలు ఉండను.

ఇంక స్త్రీల విషయానికి వస్తే, ఎవరి ఎంగిలి తినని వారు, ఇల్లు వాకిలి శుభ్రంగా ఉంచుకొనే వారు, ఇంటిలో పాత్రలను శుభ్రంగా ఉంచుకొనే వారు, వీరి యందు నేను నివసిస్తాను.

ఇంక ఎల్లప్పుడూ భర్తకు ఎదురు చెప్పేవారు, ఎల్లప్పుడూ ఒకరిని నిందించేవారు, భర్త కు తెలియకుండా పరపురుషుల ఇళ్లకు వెళ్లేవారు, ఎప్పుడూ నిద్రపోయేవాళ్లు, ఇలాంటి స్త్రీల వద్ద నిలువను.

ఇంకా నేను తామర పుష్పముల యందు, పూల తోటలలోనూ, ఫలవృక్షముల యందు నివసిస్తాను. అని లక్ష్మీదేవి రుక్మిణికి చెప్పింది.” అని భీష్ముడు ధర్మరాజుకు చెప్పాడు.

“ పితామహా! ఒక ఇబ్బంది కరమైన ప్రశ్న అడుగుతాను. పురుషులు స్త్రీలతో సంగమించేటప్పుడు, రతిలో సుఖము ఎవరికి ఎక్కువగా ఉంటుంది. పురుషులకా లేక స్త్రీలకా.....”అని అడిగాడు.

(నిజంగా ఈ ప్రశ్న అసంబద్ధము. ఎందుకంటే భీష్ముడు బ్రహ్మచారి. స్త్రీ సంగమము ఎరుగడు. అతడు ఈ ప్రశ్నకు ఎలా సమాధానము చెప్పగలడు. దానికి కూడా భీష్ముడు ఒక కధ చెప్పి తప్పించుకున్నాడు.)

“ ధర్మనందనా! పూర్వము భంగాస్వనుడు అనే రాజు కు పిల్లలు లేరు. మామూలుగా యజ్ఞం చెయ్యాలంటే ఇంద్రుడి అనుమతి ఉండాలి. ఈ రాజు ఇంద్రుడి అనుమతి లేకుండా యజ్ఞం చేసాడు. తత్ఫలితంగా అతనికి నూర్గురు కుమారులు కలిగారు. మహా సంతోషంతో ఉన్నాడు ఆ రాజు. కాని, తన అనుమతి లేకుండా యజ్ఞము చేసినందుకు ఇంద్రుడు అతని మీద కక్ష కట్టాడు.

ఒకరోజు భంగాస్వనుడు వేటకు పోయాడు.   ఇదే సమయమని

ఇంద్రుడు అతనికి దారి తప్పేట్టు చేసాడు. రాజు ఎక్కిన గుర్రము అతనిని ఎటో లాక్కుని పోయింది. ఇంతలో అతనికి దాహం వేసింది. దగ్గరలో ఒక మంచినీటి కొలను కనిపించింది. రాజు గుర్రం దిగి ఆ కొలనులో నీరు తాగాడు. అంతే.... స్త్రీగా మారిపోయాడు. రాజు ఆశ్చర్యపోయాడు. అయాచితంగా లభించిన స్త్రీత్వానికి చింతించాడు.

“ఈ వేషంతో గుర్రం ఎక్కి ఎలా రాజధానికి పోగలను. పురజనులు నన్ను చూచి ఏమనుకుంటారు? నా భార్యలు, కుమారులు, ఏమనుకుంటారు. అని చెప్పి ఈ అడవిలోనే ఉండలేను కదా! మరి రాజభవనానికి వెళ్లక తప్పదు కదా!” అని చింతించి ఎలాగో ఒకలాగ రాజధానికి వెళ్లాడు. మంత్రులను పిలిచి జరిగిన విషయం చెప్పాడు. పెద్దకొడుకును రాజ్యాభిషిక్తుని చేసాడు. తపస్సు చేసుకోడానికి అడవులకు వెళ్లాడు.

అక్కడ ఉన్న మునులతో నివసిస్తున్నాడు. వారిలో ఉన్న ఒక ముని ఆడవేషంలో ఉన్న రాజును చూచి మోహించాడు. పెళ్లి చేసుకున్నాడు. ఆ మునికి, ఆడవేషంలో ఉన్న రాజుకు అత్యంత బలసంపన్నులైన నూర్గురు కుమారులు కలిగారు. ఆడ వేషంలో ఉన్న రాజు తన కు ముని వలన పుట్టిన నూర్గురు పుత్రులను తీసుకొని, తన అసలు కుమారుల వద్దకు వెళ్ళాడు. తాను తపస్సుకు పోవడం అక్కడ ఒక ముని తనను పెళ్లాడటం తనకు నూర్గురు బలాఢ్యులైనకుమారులు కలగటం అన్ని వారికి చెప్పాడు.

“పుత్రులారా! నేను మగవాడిగా ఉన్నప్పుడు మీరు నాకు జన్మించారు. నేను స్త్రీగా ఉన్నప్పుడు వీరు నాకు కుమారులుగా జన్మించారు. కాబట్టి మీరు అందరూ అన్నదమ్ములు. మీరందరూ ఈ రాజ్యాన్ని పంచుకొని పరిపాలించండి.” అని అన్నాడు. దానికి వారు సమ్మతించారు. రెండు వందల

మంది రాజకుమారులు రాజ్యమును పంచుకొని సుఖంగా రాజ్యపాలన చేయసాగారు. రాజ్యాన్ని విస్తరింపచేసారు.

ఇదంతా చూచి దేవేంద్రునికి కోపం వచ్చింది. నేను ఈ రాజుకు కీడు చేద్దామని సంకల్పిస్తే వీడికి అంతా మేలేజరుగుతోంది. అని చింతించాడు. వీళ్ళ మధ్య ఎలా గైనా తగవులు పెట్టాలి అనుకొని ఒక బ్రాహ్మణ రూపంలో రాజుకు మగవాడిగా ఉన్నప్పుడు పుట్టిన పుత్రుల వద్దకు వచ్చాడు. “రాజకుమారులారా! ఏంటయ్యా మీ వెర్రి! ఎవరినో తీసుకువచ్చి మీ తమ్ముళ్లు అని చెప్పగానే మీరు నమ్మడమేనా! అసలు వాళ్ల తండ్రి ఎవరో మీకు తెలుసా? ఎవడికో పుట్టిన వాళ్లు మీకు తమ్ముళ్లు ఏమిటి చోద్యం కాకపోతేనూ.” అని వాళ్ల మధ్య కలతలు రేపాడు.

అదే ప్రకారము రాజు స్త్రీగా ఉన్నప్పుడు పుట్టిన పిల్లలకు కూడా లేని పోని మాటలు చెప్పి ద్వేషము రగిల్చాడు. అన్నదమ్ములు బద్ధశత్రువులు అయ్యారు. ఒకరితో ఒకరు యుద్ధం చేసుకున్నారు. అందరూ చచ్చారు. చని పోయిన తన కుమారులను చూచి స్త్రీ రూపంలో ఉన్న రాజు గుండెలు బాదుకుంటూ ఏడుస్తున్నాడు.

ఇదంతా చాటునుండి చూస్తున్న ఇంద్రుడు అక్కడకు వచ్చాడు. “ఏంటమ్మా! నువ్వు ఎవరు నీవు? ఏంజరిగింది? ఎందుకు ఏడుస్తున్నావు?” అని ఏమీ ఎరగ నట్టు జాలిగా అడిగాడు. ఆ స్త్రీ కూడా తానుయజ్ఞం చెయ్యడం, పిల్లలు పుట్టడం, వేటకు పోవడం, స్త్రీగామారిపోవడం, పెళ్లిచేసుకొని పిల్లలు కనడం, ఇప్పుడు ఇద్దరూ కొట్టుకొని చావడం అంతా పూసగుచ్చినట్టు చెప్పింది.

ఇదంతా విన్న ఇంద్రుడు తన నిజరూపంతో సాక్షాత్కరించాడు. “రాజా!

నేను ఇంద్రుడను. నువ్వు పుత్రుల కోసం యజ్ఞం చేసేటప్పుడు నా కు ఇష్టం లేకుండా చేసావు. అందుకని నీకు ఇన్ని కష్టాలు కల్పించాను అని అన్నాడు.

“ ఓ ఇంద్రా! ఏదో పొరపాటున తెలియక అలా చేసాను. అయినా నీవు దేవతలకు అధిపతివే. పగ తీర్చుకోడానికి నీకు నేను తగిన వాడినా! కాబట్టి నన్ను దయతో రక్షించు.” అని వేడుకున్నాడు.

“ ఓ రాజా! నీవు పోగొట్టు కున్న కుమారులలో కొంతమందిని మాత్రం బతికిస్తాను. నీకు రాజుగా ఉన్నప్పుడు పుట్టిన పుత్రులు కావాలా! లేక నీవు స్త్రీగా మారిన తరువాత పుట్టిన పుత్రులుకావాలా?” అని అడిగాడు.

రాజు సిగ్గు పడుతూ “నాకు స్త్రీగా ఉన్నప్పుడు పుట్టిన పుత్రులనే బతికించు.” అని అడిగింది.

“అదేమిటి. వారు కూడా నీ పుత్రులు కదా!” అని అన్నాడు.

“వారు కూడా నా పుత్రులే! కాని వారికి నేను తండ్రిని. వీరికి నేను తల్లిని. తల్లి ప్రేమ గొప్పది కదా!” అన్నాడు.
“రాజా! నీ సత్యనిష్టకు సంతోషించాను. నీ కుమారులు అందరినీ బతికించాను.” అని అన్నాడు దేవేంద్రుడు.

“రాజా! నీకు ఇంకొక వరకు కూడా ఇస్తాను. నీవుపోగొట్టు కున్న పురుషత్వమును మరలా నీకు వచ్చేట్టు చేస్తాను.” అని అన్నాడు దేవేంద్రుడు.

“మహేంద్రా! వద్దు. నీవు నా కుమారుల నందరినీ బతికించావు అదే చాలు.

నేను స్త్రీగానే ఉండదలిచాను." అని అన్నాడు.

"అదేమిటి మహారాజా! నీవు పురుషుడవు కదా! స్త్రీగానే ఉంటాను అనడానికి కారణమేమి?" అని అడిగాడు.

దానికి స్త్రీగా ఉన్న రాజు సిగ్గు పడుతూ ఇలా అన్నాడు. "మహేంద్రా! నీవు పురుషుడవు, నీకు తెలియదు. రతిక్రీడలలో పురుషునికన్నా ఎక్కువగా స్త్రీ యే ఆనందం, సుఖం పొందుతుంది. నేను ఆ ఆనందం వదులుకోదల్చుకోలేదు. అందుకని నేను స్త్రీగానే ఉంటాను." అని అన్నాడు.

దేవేంద్రుడు నవ్వి అట్లే అగు గాక అని వరం ఇచ్చాడు. కాబట్టి ధర్మనందనా! నీవు అడిగిన ప్రశ్నకు సమాధానము లభించినది కదా!" అని అన్నాడు.

"పితామహా! తమరు అంపశయ్య మీద ఉండి కూడా నేను అడిగే ప్రశ్నలకు ఓపిగ్గా సమాధానాలు చెప్పారు. నేను ఎన్నో ధర్మసూక్ష్మములు తమ ముఖతా విన్నాను. కాని అవి ఏవీ జననము, మరణము వీని వలన వచ్చే దుఃఖములను తొలగిస్తాయా!   ఎన్నో జన్మలలో ఎంతోమంది తల్లి తండ్రులకు పుడుతూ, మరలా చస్తూ ఈ సంసార చక్రంలో ఇంక తిరగలేను. పితామహా! గర్భ వాసమునకు, నరకమునకు బేధము ఉందా చెప్పండి. ఈ చరాచర జగత్తు అస్థిరము. అందుకనే నేను ఈ జగత్తును విషము మాదిరి చూస్తాను. నాకు ఈ రాజ్యము వద్దు, ఈ సంసారమూ వద్దు. మోక్ష కారకమైన వైష్ణవ ధర్మమును ఉపదేశించండి. ఎందుకంటే వైష్ణవ ధర్మము ఈ యుగంలో కనిపించడం లేదు అని వ్యాసభగవానుడు చెప్పాడు. అందుకని నిన్ను అడుగుతున్నాను. నాకు వైష్ణవ ధర్మము గురించి తెలియజేయండి." అని అడిగాడు.

“ధర్మనందనా! ఏమిటీ వెర్రి! 18 రోజులుయుద్ధము చేసి, శత్రువుల నందరినీ చంపి, రాజ్యము కైవసము చేసుకొని, రాజ్యసుఖములు అనుభవించ వలసినదిపోయి, ఈ మాదిరి విరాగిగా మాట్లాడటం నీకే చెల్లింది. లేని యడల యౌవనంలో ఉన్న క్షత్రియులకు ఈ మాదిరి మాట్లాడటం చెల్లుతుందా! నీవు మిథిలా నగరాధి పతి అయిన జనకుని మాదిరి మాట్లాడుచున్నావు.

నిర్వాణము (మోక్షము) అనునది శాశ్వతసుఖాన్ని ఇస్తుంది. దానిని ఇలా ఉంటుంది అని చెప్పడానికి వీలు లేదు. జీవునికి అతీతంగా ఉంటుంది. ప్రకృతులు ఎన్నో ఉన్నాయి కాని అకృతి ఒకటే. అదే అన్నిటికి మొదలు. ఆ అకృతి ఎన్నో జీవాత్మలుగా రూపాంతరం చెందినా, ఎటువంటి వికారముపొందదు. తన స్వస్వరూపమును మరిచిపోదు. సంసారము అనే మార్గము చాలా సుగమంగా ఉన్నట్టు అనిపిస్తుంది. మోక్ష మార్గము కామ కోరికలతో కప్పబడి ఉంటుంది. కాబట్టి కామమును క్రోధమును విడిచి పెట్టి సత్త్వగుణ ప్రధానంగా జీవనం గడపాలి. దానినే వైష్ణవ ధర్మము అంటారు. నీవు ఈ ధర్మాన్ని పాటించు. సంసార భయమును విడిచిపెట్టు. మోక్ష మార్గం వైపు పయనించు.” అని అన్నాడు భీష్ముడు.

“పితామహా! తత్త్వములు, అధ్యాత్మములు, అధిభూతములు,అధి దైవములు, అను వాటికి కర్త, భర్త, హర్త అవుతూ, సకల భూతములకు ఆధారభూత మైన ఆ పరమాత్మను గురించి తెలుపండి.” అని అడిగాడు.

“ ఓ ధర్మనందనా! సనకుడు, సనందనుడు, సనత్కుమారుడు, సనత్సుజాతుడు, ఈ నలుగురూ బ్రహ్మ మానస పుత్రులు. వీరుగాక వశిష్టుడు, శంకరుడు కూడా బ్రహ్మ మానస పుత్రులు. వీరు కాకుండా బ్రహ్మకు

మరీచి, భృగుడు, అంగిరసుడు, అత్రి, పులస్త్యుడు, పులహుడు, క్రతువు అనే ఆర్గురు కుమారులు ఉన్నారు. అందులో సనత్సుజాతుడు బొటన వేలి ప్రమాణంలో ఉంటాడు. అగ్ని మాదిరి మండుతుంటాడు. ఒకచోట ఉండడు. ఎల్లప్పుడూ లోకాలన్నింటిలోనూ తిరుగుతూ ఉంటాడు.

ఒక రోజు సనత్సుజాతునకు నారదుడు మేరు పర్వతము మీద కన్పించాడు. ఇద్దరూ మాట్లాడుకుంటున్నారు. ఆమాటల్లో నీవు అడిగినట్టు నారదుడు సనత్సుజాతుడిని అడిగాడు. ఆయన చెప్పిన సమాధానము నేను నీకు చెబుతాను.

విష్ణు మూర్తికి పదివేల యుగములు రాత్రి, పదివేల యుగములు పగలు. మొత్తం 20 వేల యుగములు ఒక రోజు. విష్ణువు తన స్వస్వరూపంలో ఉండటాన్ని అవ్యక్తము అని అంటారు. (అంటే విష్ణువు సర్వాంతర్యామి. అవ్యక్తుడు. అతనికి రూపము లేదు). ఆ విష్ణువు రాత్రి నిద్రపోతాడు. పొద్దుటే లేచి సృష్టి మొదలు పెడతాడు. ఎలాగంటే తాను జలములలో ఉంటాడు కాబట్టి తన వీర్యాన్ని జలములో విడిచి పెడతాడు. అది ఒక పెద్ద అండముగా ఉంటుంది.

తరువాత విష్ణువు బ్రహ్మను సృష్టించాడు. తదుపరి సృష్టికి ఆయనను కర్తగా నియమించాడు. బ్రహ్మను అహంకారము(నేను నాది అనే తత్త్వము) ఆవహించింది. తరువాత మనసు, ఇంద్రియములు, బుద్ధి, పంచభూతములు ఆవిర్భవించాయి. ఆ పంచభూతములైన ఆకాశము, గాలి, అగ్ని, జలము, భూమి ఐదింటికి గుణములుగా వరుసగా, శబ్దము, స్పర్శ, రూపము, రసము, గంధము ఆవిర్భవించాయి. తరువాత దేవతలు, మునులు, రాక్షసులు, గంధర్వులు, కిన్నరులు, నరులు, జంతువులు, మొదలగు

జీవజాతులు ఆవిర్భవించాయి. వీటన్నింటినీ అహంకారము ఆవహించింది. ఇవి అన్నీ అవ్యక్తమయిన సంసారసాగరంలో పుడుతూ చస్తూ మరలా పుడుతూ జనన మరణ చక్రంలో తిరుగుతూ ఉంటాయి.

ఈ సృష్టి స్థితి లయములకు కారకుడైన విష్ణువు జీవరాసులకు శుభములు అశుభములు కల్పిస్తూ ఉంటాడు. ఈ సంసార చక్రాన్ని తిప్పుతూ వినోదిస్తూ ఉంటాడు. పైన చెప్పిన పంచ భూతములు ఐదు, వాటిగుణములు ఐదు, పది ఇంద్రియములు, మహత్తత్త్వము, అహంకారము, మనస్సు, బుద్ధి, ఇవి 24 తత్త్వములు.

ఇంక అధ్యాత్మము మొదలగు వాటి గురించి వివరిస్తాను.

చెవి అధ్యాత్మము అయితే శబ్దము అధిభూతము. దిక్కులు అధిదైవములు. చర్మము అధ్మాత్మము అయితే సంస్పర్శ అధిభూతము, గాలి దానికి అధిదైవతము.
కళ్లు అధ్యాత్మము అయితే రూపము అధిభూతము, సూర్యుడు అధిదైవతము. నాలుక అధ్యాత్మము అయితే రసముఅధిభూతము, నీరు అధిదైవతము.
ముక్కు అధ్యాత్మము అయితే వాసన అధిభూతము, భూమి అధిదైవతము. దీనినంతా బుద్ధి ఇంద్రియ ప్రపంచముఅంటారు.

పాదములు, విసర్జకావయవము, జననేంద్రియము, చేతులు, నోరు, కర్మేంద్రియములు అనునవి అధ్యాత్మకములు.   పైనచెప్పిన వాటికి వరుసగా నడక, విసర్జనము, ఆనందము, పని, మాట, అధిభూతములు.   వాటికి వరుసగా విష్ణువు, సూర్యుడు, బ్రహ్మ, ఇంద్రుడు, అగ్ని, అధిదైవతములు..

అహంకారము, మనసు, బుద్ధి అధ్యాత్మకములు. వీటికి అభిమానము, సంకల్పము, నిశ్చయము అధిదైవములు. వాటికి మేధస్సు, చంద్రుడు,బ్రహ్మ అధిదైవములు. ఇది వేదప్రమాణము. ఇవన్నీ కూడా విష్ణువు నుండి పుట్టి, లయం అవుతుంటాయి.

ఇంక అవ్యక్తము అంటే మూల ప్రకృతి. అందులో పురుష చైతన్యము చేరితే ఆ ప్రకృతి చేతనమవుతుంది. అప్పుడు ఈ ప్రపంచం అంతా వైభవంతో నడుస్తుంది. ఈ సృష్టి కంతా విష్ణుడు ఆధారము. పరమ శివుని అనుమతితో బ్రహ్మ జనన మరణములు నిర్వహిస్తూ ఉంటాడు." అని సనత్సుజాతుడు నారదుడికి చెప్పాడు అని భీష్ముడు ధర్మరాజుకు చెప్పాడు.

ధర్మరాజుతో భీష్ముడు ఇంకా ఇలా అన్నాడు. "ధర్మజా! ఈ సృష్టికంతకూ మూలము 25వ తత్త్వము అయిన పరమాత్మ. వేద వేదాంత పురాణ వేద్యుడైన ఆ పురుషుడు ఎల్లప్పుడూ వెలుగుతూ ఉంటాడు. అతడే కాలాంతకుడైన అచ్యుతుడు, అనంతుడు, యోగి జనముల హృదయములలో నివసించేవాడు, విష్ణువు, అద్వయుడు, అసంగుడు. అతడే పరమాత్మ."   అని పలికాడు భీష్ముడు.

ఆ మాటలు విన్న ధర్మజుడు ఇలా అన్నాడు. "పితామహా! మహాను భావులు అగ్నులను తమయందు సమాహితం చేసుకుంటారు కదా! అటువంటి వారు ఆ పరమాత్మను ఎట్టివానిగా భావిస్తారు. నాకు తెలియ చేయండి." అని అడిగాడు.

"ధర్మనందనా! క్షీర సాగర మధన సమయంలో అమృతం పుట్టింది. దాని

కోసరం దేవతలు దానవులు యుద్ధం చేసుకున్నారు. అందులో దేవతలకు ఓటమి కలిగింది. వారు బ్రహ్మదేవుని ఆశ్రయించారు. అప్పుడు ఆకాశంలో నుండి “నేను మిమ్మల్ని గెలిపించడానికి వస్తున్నాను.” అనే మాటలు వినిపించాయి. ఇంతలో విష్ణుమూర్తి గరుత్మంతుని ఎక్కి, చక్రము, గద ధరించి, అసురుల మీదికి యుద్ధానికి వెడలాడు. అసురులను యుద్ధంలో ఓడించాడు. వెంటనే విష్ణువు అంతర్ధానము అయ్యాడు.

ఇదంతా చూచిన దేవతలు ఆశ్చర్యంలో మునిగిపోయారు. “ఈ మహాత్ముడెవరు?” అని బ్రహ్మ దేవుని అడిగారు. అప్పుడు బ్రహ్మదేవుడు దేవతలతో ఇలా అన్నాడు.

“ఆయన విష్ణుమూర్తి. వైకుంఠములో ఉంటాడు. ఆ విష్ణువు ఇలా ఉంటాడు అని నాకు కూడా తెలియదు. మీకు తెలుపడానికి నాకు శక్తి లేదు. కాని విష్ణువు ఇలా ఉంటాడు అని చెప్పడానికి ఒక కథ చెబుతాను వినండి.” అని బ్రహ్మ దేవతలకు ఒక కథ చెప్పాడు. ఆ కథను భీష్ముడు ధర్మరాజుకు చెప్పాడు.

“హిమాలయ పర్వతముల మీద మునులు, సిద్ధులు, కూర్చుని మాట్లాడుకుంటున్నారు. అప్పుడు గరుడుడు అక్కడకు వచ్చాడు. ఆ మునులకు, సిద్ధులకు నమస్కరించాడు. వారు అతనిని సుఖాసీనుని చేసారు.

“గరుడా! నిన్ను ఒక విషయం అడగాలని ఉంది.” అని అన్నారు.

“ధన్యుడను. అలాగే అడగండి. నాకు తెలిసినంతవరకూ చెబుతాను.” అని అన్నాడు గరుడుడు.

“గరుడా! నీవు విష్ణువుకు ప్రియభక్తుడవు. విష్ణుదేవుడు కూడా భక్తులకు ప్రియుడు. నీవు ఎల్లప్పుడు విష్ణువు దగ్గరే ఉంటావు కదా! దయచేసి మాకు విష్ణు తత్త్వమును ఎరింగింపవా!” అని అడిగారు.

“మహానుభావులారా! ఈ మూడు లోకములను విష్ణు మూర్తి రక్షిస్తున్నాడు అని మాత్రం నాకు తెలుసు. అంత మాత్రాన అన్నీ నాకు తెలుసు అని చెప్పడం కష్టం కదా! మీకూ నాకే కాదు, విష్ణు తత్త్వము గురించి ఎవ్వరికీ తెలియదు. ఆయన కథలు మాత్రం వింటూ ఉంటాను. ఆ కథలను కావాలంటే చెప్పగలను.

నేను దేవేంద్రుని జయించి అమృత భాండమును తీసుకొని పోతుంటే “గరుడా! నీ పరాక్రమానికి మెచ్చాను. ఏదన్నా వరం కోరుకో!” అనే మాటలు ఆకాశం నుండి వినిపించాయి.

“అయ్యా! మీరు ఎవరో తెలియదు. వరాలు ఇస్తానంటున్నారు. దయచేసి మీరు ఎవ్వరో తెలిపి వరాలు ప్రసాదించండి.” అని అన్నాను. నా మాటలకు బదులుగా ఒక నవ్వు వినిపించింది. తరువాత ఈ మాటలు వినపడ్డాయి.

“కాలక్రమేణా నేను ఎవరో నీకే తెలుస్తుంది. నీవు నాకు వాహనముగా ఉండు. నీకు వ్యాధులు, మరణము లేవు. నీవు అసురులను జయిస్తావు.” అని ఒక కాంతి మూర్తి నా ఎదుట నిలిచి చెప్పాడు.

నేను ఆ కాంతి స్వరూపునికి చేతులెత్తి నమస్కరించాను. “మహాత్మా! నేనునీకు వాహనమవుతాను. నీవు ఎక్కిన రథమునకు ధ్వజముగా ఉండవలెనని నా కోరిక. నాకు ఆ వరము ప్రసాదించండి.” అని అడిగాను.

¡అట్లే అగుగాక అని ఆ కాంతి స్వరూపుడు చెప్పి తిరోహితు డయ్యాడు. (అదే గరుడ ధ్వజము. గరుత్మంతుడు ఉన్న జండా).

ఆ మాటలకు నాకు సంతోషము ఆశ్చర్యము ఒకేసారి కలిగాయి. నేను వెంటనే పోయి నా తండ్రి కశ్యపునికి ఈ విషయం తెలిపాను. ¡కుమారా! ఆ మహాత్ముడు ఎవరో కాదు. నారాయణుడు. నీ మీద ఉన్న దయతో నీతో మాట్లాడాడు. నేను నారాయణుని చూడడానికి ఎంతో తపస్సు చేసాను. యోగ సమాధిలో ఉన్నాను. నారాయణుని తెలుసుకోడానికి ఆయనను ఆరాధించాను. కాని నాకు అనేక శరీరములతో ఉన్న తన విశ్వరూపమును చూపించాడు. ¡కశ్యపా! నీలో ఇంకా కోరికలు చావలేదు. మనసులో కోరికలు పెట్టుకొని నన్ను చూడ్డం నీకు తరమా! నిస్సంగుడవై నప్పుడు(అంటే కోరికలను విడిచి పెట్టి నపుడు, మనసులో ఎటువంటి కోరికలు లేకుండా నిర్మలంగా ఉన్నపుడు) నీవు నన్ను దర్శించెదవు.¡ అని నాతో అన్నాడు. అటువంటి విశ్వరూపునికి సేవలు చేసే భాగ్యం నీకు కలిగింది. నీవు అదృష్టవంతుడవు. నీ జన్మ ధన్యమయినది. నీవు వెంటనే బదరికాశ్రమమునకు పోయి అక్కడ లోకమంతా పూజించే ఆ దివ్యమూర్తిని సేవింపుము.¡ అని అన్నాడు.

నేను వెంటనే బదరికాశ్రమమునకు వెళ్లాను. అక్కడ నారాయణుడు, అచ్యుతుడు, పుండరీకాక్షుడు, గోవిందుడు, లోకజనకుడు అనిపిలువబడే ఒక దివ్యమూర్తి కనబడ్డాడు. అతనికి భక్తితో మొక్కాను. ఆ పీతాంబర ధారి అష్టభుజములతో, శంఖ,చక్ర,గదా,శార్ఙ్గములు ధరించి ఉన్నాడు. ఆ నారాయణుడు నన్నుచూచి ¡వచ్చావా. మంచి పని చేసావు. నా వెంటరా!¡ అంటూ ఉత్తర దిక్కుగా వెళ్లాడు. నేను కూడా ఆయనను అనుసరించాను. ఎన్నోయోజనములు అలా ప్రయాణం చేసాము.

అక్కడ ఏ విధమైన ఇంధనము లేకుండా మండుతున్న అగ్నిని చూచాను. నా కన్నా ముందుపోతున్న నారాయణుడు ఆ అగ్నిలో ప్రవేశించాడు. నేనూ ఆయనను అనుసరించాను. అక్కడ పార్వతీ సమేతంగా మహాశివుడు తపస్సు చేస్తున్నాడు. నారాయణుడు ఇంకా ముందుకుపోతున్నాడు. నేను ఆయనను అనుసరించాను. ఆక్కడ అంధకారం అలుముకుంది. ఏమీ కనిపించడం లేదు. “ఈ దిక్కుకు రా!” అని శబ్దం వినిపించింది.

నేను దిక్కుతోచక ఆ దిక్కుకు వెళ్లాను. అక్కడ వెలుగు కనిపించింది. క్రమక్రమంగా చీకట్లు అంతరించాయి. ప్రకాశ వంతమైన వెలుగు కనిపించింది. అక్కడ సూర్యుడు పట్టపగలు మాదిరి ప్రకాశ వంతంగా వెలుగుతున్నాడు. కమ్మని సంగీతం వినిపిస్తూ ఉంది. తామర కొలనులు ఉన్నాయి. అందమైన మగవారినీ, ఆడవారినీ చూచాను. వారంతా ఆ నారాయణ మూర్తిని పూజిస్తూ ఉండగా ఆయన అలా వెళుతూ ఉన్నాడు. నేను కూడా ఆయనను అనుసరించాను. కాని ఆ తీక్షణమైన వెలుగును తట్టుకోలేక పోయాను. “స్వామీ!” అని అరిచాను. ఆ స్వామి నా వంక వాత్సల్యంతో చూచి “వినతా కుమారా! నిన్ను నేను మరిచిపోతానా! భయం లేదు. నా వెంటరా!” అన్నాడు. “నీవు నన్ను చూడలేదని బాధ పడకు. కేవలం మమతలు, అహంకారము, మనసులోకి రానీయకుండా, ఏకాగ్రత, నిశ్చల మైన మనస్సుతో ఉన్న వాళ్ల మాత్రమే నన్ను చూడగలరు. నీకు నా మీద ఉన్న భక్తి, నిష్ఠ వలన, కేవలం నా స్థూల రూపం మాత్రమే చూడగలుగుతున్నావు.” అని స్వామి అన్నాడు.

అప్పటికి అక్కడ ఉన్న అమిత మైన వేడి, తేజస్సు చల్లారింది. తరువాత నేను స్వామిని కొంతదూరం అనుసరించాను. తరువాత నారాయణుడు ఆకాశానికి ఎగిరాడు. నేనూ ఆయన వెంట ఆకాశంలోకి ఎగిరాను. కాని అక్కడ

స్వామి కనపడలేదు. అంతర్ధానం అయ్యాడు. కాని “ఇటురా!” అని ఒక మాట వినిపించింది. నేను అటుగా వెళ్లాను. అక్కడ ఒక తామరపూల కొలను ఉంది. అందులో తెల్లటి హంసలు విహరిస్తున్నాయి. అక్కడ నారాయణుడు స్నానం చేస్తున్నాడు. నేను స్వామీ అంటూ ఆయన దగ్గరకు పోబోయాను. కాని స్వామి కనపడలేదు. కాని అక్కడ కొన్ని వందల అగ్నులు వెలుగుతున్నాయి. వేదఘోషలు వినిపిస్తున్నాయి. ఆ సమయంలో కొన్ని వందల గరుడ పక్షులు నా మీదికి ఎగురుకుంటూ వచ్చాయి. నేను భయభ్రాంతుడ నయ్యాను. అచ్యుతా! శివా!సమస్రాక్ష! వేదమయా! అనాది నిధనా! త్రిభువనైక నాథా! త్రినయనా! గోవిందా! పద్మనాభా! హరా! కృపావిధేయా!” అని పెద్దగా ఆ స్వామిని స్తోత్రం చేసాను.

అప్పుడు ఆ స్వామి నా ఎదుట ప్రత్యక్షం అయ్యాడు. “వినతా పుత్రా! భయపడకుము.” అని బుజం తట్టాడు. నాకు భయం కొద్దిగా తగ్గింది. నేను కొద్ది కొద్దిగా కళ్లుతెరిచాను. ఆశ్చర్యపోయాను. నేను బదరికాశ్రమంలో ఉన్నాను. అంటే ఇదంతా విష్ణుమాయ అన్న మాట. నా శరీరం పులకించి పోయింది. నా ఎదుట నారాయణుడు ఎనిమిది భుజములతో సాక్షాత్కరించాడు. నేను ఆ స్వామి ముందు మోకరిల్లి “మహానుభావా! నేను తమరి పాద సేవకుడను అయితే, నీ దయకు పాత్రుడ నయితే, నేను వినడానికి అర్హుడను అయితే, నీ మహిమ నాకు తెలిసేటట్టు చెప్పు.” అని అడిగాను.

“వినతా సుతా! దేవతలు గానీ, గంధర్వులుగానీ, దనుజులుగానీ, ఇప్పటి వరకు నా నిజస్వరూపమును ఎరుగరు. అఖిల భూతములు నా యందు పుడతాయి. పెరుగుతాయి. నశించిపోతాయి. అఖిల భూతములు నాలో ఉంటాయి. అలాగే నేనూ వాటి లో ఉంటాను. నన్ను తెలుసుకొనడానికి జీవాత్మను పరమాత్మ వంక మళ్లించాలి. కామములను, అహంకారమును,

జడత్వమును, కోపమును వదిలిపెట్టాలి. అపరిగ్రహము పాటించాలి(ఒకరి దగ్గర నుండి తీసుకొనడం మానాలి). అహింసను అవలంబించాలి. మనస్సు నిర్మలంగా ఉంచుకోవాలి. నిత్యతృప్తుడుగా ఉండాలి. (దొరికినదానితో తృప్తి పడాలి). శాంత చిత్తుడై ఉండాలి. అలాంటి వారికి నేను దర్శనం ఇస్తాను. సాంఖ్యయోగము అభ్యసించినప్పటికినీ, బాహ్య ప్రపంచంతో సంబంధాలు తెంచుకోలేని వారికి, నిశ్చయాత్మకబుద్ధి లేని వారికి నేను కనిపించను. అధిక మోహములో పడి కొట్టుకుంటూ, పూజలు, వ్రతములు, ఉపవాసములు ఆడంబరంగా చేసేవారికి నేను కనిపించను. ఏకాంతిక ధ్యానపరులకు నన్ను ఎరుగుట సాధ్యము. రజస్సు తమోగుణములకు లోను కాకుండా, కేవలం సత్వగుణ సంపన్నులకు నేను దర్శనం ఇస్తాను.

నేను వాసుదేవ, సంకర్షణ, ప్రద్యుమ్న, అనిరుద్ధ అనే పేర్లతో నాలుగు విధములుగా విభజింప బడి ప్రాణుల యందు ఆత్మ, బుద్ధి, అహంకారము, మనస్సు అనే నాలుగు విధములుగా ప్రవర్తిస్తూ ఉంటాను. ఇదే నా స్థూల రూపము. నీవు కూడా నా మనసు తెలుసు కొని, నాయందు భక్తితో, నన్నే ఎల్లప్పుడూ ధ్యానిస్తూ నా స్వస్వరూపమును తెలుసుకో.ౕ అని నారాయణుడు తెలియ చేసాడు.

నాకు నారాయణుడు తెలియజేసిన విషయములు మీకు చెప్పాను.ౕ అని అన్నాడు సుపర్ణుడు (గరుత్మంతుడు). ఆ మాటలు విన్న సిద్ధులు ఆనందతో పరవశులయ్యారు. ౕమహానుభావా! నీవలన విష్ణు తత్త్వము గురించి విన్నాము. మా జన్మ ధన్యమయింది. ఈ కథ అత్యంత పుణ్యదాయకము. ఆయురారోగ్య ఐశ్వర్యములను ప్రసాదిస్తుంది. దీనిని భక్తితో వింటే బ్రాహ్మణునకు వేద విద్య అలవడుతుంది. క్షత్రియులకు సర్వత్రా విజయం లభిస్తుంది. వైశ్యులకు ధనలాభం కలుగుతుంది. శూద్రులకు అన్ని

రకములైనసుఖములు కలుగుతాయి. సర్వజనులకు ఇహ, పర లోకములు సిద్ధిస్తాయి.” అనిపొగిడారు.

ధర్మనందనా! ఈ వృత్తాంతము పూర్వము బ్రహ్మదేవుడు వసువులకు చెప్పాడు. వసువులు మా అమ్మ గంగాదేవికి చెబుతుంటే నేను విన్నాను. నీకు చెప్పాను.

(భీష్ముని పుట్టుక సందర్భంగా మనము అష్టవసువుల గురించి చదువుకున్నాము. అందులో ఏడుగురు వసువులను గంగాదేవి పుట్టగానే గంగకు అర్పించింది. ఎనిమిదవ వాడు శాపవశాత్తు చాలాకాలం ఈ భూమి మీద ఉన్నాడు. భీష్ముడిగా ప్రసిద్ధికెక్కాడు. చివరకు స్వచ్ఛంద మరణం పొందాడు.)

ధర్మ నందనా! మనస్సుతో చేసే వివిధములైన సంకల్పములను వదిలిపెట్టి, ఆత్మలో అగ్నిని ప్రతిష్టించుకొని, బాహ్య ప్రపంచముతో సంబంధములను తెంచుకొని అంతర్ముఖుడై విష్ణువును ధ్యానించు వారికి మోక్షము అనాయాసంగా లభిస్తుంది.”

అని భీష్ముడు ధర్మరాజుతో చెప్పినట్టు వైశంపాయనుడు జనమేజయ మహారాజుకు వివరించాడు.

మహాభారతము

అనుశాసనిక పర్వము

ప్రథమాధ్యాయము సంపూర్ణము.

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్.